

XI.

SPRAWOZDANIE

Dyrekcji c. k. wyższej
szkoły realnej w Jaro-
sławiu za rok szkolny
1915/16.

.....
T R E Ś Ć :

Wiadomości szkolne podane przez dyrektora
zakładu.
.....

NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO

— — Drukiem Antoniego Kwiczali w Jarosławiu, — —

1950
Nr. 122
Spr 51

WIADOMOŚCI SZKOLNE

I.

Skład grona nauczycielskiego

z końcem roku szkolnego 1915/16.

a) Dla nauki obowiązkowej:

Dyrektor :

Ralski Jan, dr. fil., VI r., delegat c. k. Rady szkolnej krajowej do Wydziału szkoły przemysłowej uzupełniającej, bawił na urlopie od 16/3 1916. do końca roku szkolnego.

Profesorowie i nauczyciele :

L. p.	Imię, nazwisko i charakter	I. Półrocze			II. Półrocze			UWAGA
		Uczył	Klasa	il. g.	Uczył	Klasa	il. g.	
1.	Fedorowski Henryk inżynier, rzeczyw. naucz.	Matematyki Geom. wykr. Kaligrafii	III, IV. III, IV. I, II.	16	Matemat. Geom. wykreśl. Kaligrafii	V. II III, IV V VI VII I.	20	Do 3 stycznia był gospodar- rzem III. kl. Zawiaadowca gabinetu geo- metrycznego. Od 7.V. 1916 na urlopie.
		Od 3 stycz. do 15 lutego						
		Matematyki Geom. wykr. Kaligrafii	V. III,-VII I, II.	20				
2.	Filimowski Stanisław c. k. profesor.	Niemieckiego	II. III. VII.	15	Nie- mieckiego	II. III. VII.	14	
3.	Gartner Franciszek c. k. prof. VIII, r.	Historyi naturalnej	I. II. III. VI. VII.	10	Matemat. Historyi naturaln.	I. II. I. II. V. VI. VII.	16	Zawiaadowca gabinetu historyi naturalnej

L. p.	Imię, nazwisko i charakter	I. Półrocze			II. Półrocze			UWAGA
		Uczył	Klasa	II. g.	Uczył	Klasa	II. g.	
4.	Gonet Michał c. k. prof. VIII. r.	Geografii Historii i Geografii	I. IV, V. VI. i VII.	15	Historii i geogr.	IV. V. VI. VII.	15	Zawia dowca zbioru geograficzno-historycznego, biblioteki nauczycielskiej i podręczn. dla ubogich uczniów. Gosp. V. kl.
5.	Kaniak Józef c. k. profesor.	Rysunków odręcznych	I. VII.	24	Rysunk. odręczn. Kaligrafii A od 23.V.1916 nadto Geometr. wykreśl.	I-VII. II. II. III.	23 4	Zawia dowca gabinetu rysunków odręcznych.
6.	Kaniowski Tadeusz c. k. profesor.	J. polskiego Historii	I. III. VI. I. II.	14	J. polsk. Historii	I. III. IV. VI. I. III.	16	Zawia dowca polskiej biblioteki dla uczniów. Gospodarz VI. klasy.
7.	Konieczny Władysław c. k. profesor.	pełni służbę wojskową jako porucznik od początku wojny.						
8.	Ks. Litwin Walenty c. k. prof. VIII. r.	Religii rz. kat.	I-VII.	14	Religii rz. kat.	I.-VII.	14	Pełnił obowiązki kierownika zakładu od 16. III. 1916.
9.	Łucki Aleksander dr. fil.	przydzielony do służby w filii c. k. gimnazjum im. Jacka w Krakowie — rozp. c. k. R. S. K. z d. 21. lutego 1916. l. 24332/IV.						
10.	Ostrowski Wiktor c. k. prof. VIII. r.	J. francuskiego	IV-VII.	13	J. francuskiego	III-VII.	16	Zawia dowca francuskiej biblioteki dla uczniów. Gospodarz IV. kl.
11.	Steczko Józef c. k. profesor.	Fizyki A nadto od Matematyki	III. IV. i VII. 3. I. 1916. VI. VII.	9 8	Matemat. Fizyki A nadto od Matemat.	VI VII. VI. VII. 17.V.1916 V.	17 4	Zawia dowca gabinetu fizycznego. Gospodarz VII. kl.

Zastępcy nauczycieli:

L. p.	Imię, nazwisko i charakter	I. półrocze			II. półrocze			UWAGA
		Uczył	Klasa	II. g.	Uczył	Klasa	II. g.	
1.	Ks. Fedorowicz Stan. egz. zastępca nauczyciela.	Religii gr. kat.	I.-VII.	8	Religii gr. kat.	I. II. III. V. IV. i VII.	8	Zawiaadowca ruskiej biblioteki dla uczniów.
2.	Komeza Stanisław egz. zastępca nauczyciela.	J. polskiego Historii Geografii	II. IV. V. VII. II. IV. II. III.	20	J. polsk. Historii Geografii Anadto od Kaligrafii	II. V. i VII. II. I. II. III. 17. V. 1916 I.	20 2	Gospodarz II. kl.
3.	Manasterski Jarosław egz. zastępca nauczyciela.	Matematyki Chemii A nadto od 3. I. 1916. Matematyki	I. V. VI. i VII. I. 1916. II. III. IV.	10 9	Matemat. Fizyki Chemii	III. IV. III. IV. IV. V. i VII.	19	Zawiaadowca gabinetu chemicznego. Kierował przez cały rok pracownią chemiczną – tyg. 2 godz. Od 3. I. 1916. gosp. III. kl.
4.	Skarbowski Kazim. egz. z gimnastyki zastępca nauczyciela.	Gimnastyki	I.-VII.	14	Gimnast.	I.-VII.	14	
5.	Streifer Berisch egz. zastępca nauczyciela.	J. niemieckiego	I. IV. V. VI.	19	J. niemieckiego	I. IV. V. VI.	17	Zawiaadowca niemieckiej biblioteki dla uczniów. Gosp. I. kl.
6.	Sykutowski Franc. egz. z gimnastyki zastępca nauczyciela.	wstąpił w szeregi Legionów polskich, osiągnął stopień „chorążego.“ – Obecnie jeńiec wojenny w Rosyi.						
7.	Tenczarowski Tad. egz. zastępca nauczyciela.	Matematyki Geometrii wykresłej do 3. I. 1916.	II. IV. V. VII. IV. V. VII.	22	Od 23. V. 1916. Geometr. wykresł.	IV. V. VI. VII.	10	Do 3. I. 1916 był gospodarzem VII. kl.

Nauczyciel religii mojżeszowej.

Seidenwerg Izidor, uczył religii mojżeszowej w kl. I, II, III, IV, V, VI i VII; tygodniowo godzin 3.

B.) Dla nauki nadobowiązkowej.

1. **Adamski Juliusz**, egz. zast. nauczyciela c. k. gimnazjum, uczył śpiewu w dwóch oddziałach; tyg. godzin 4.
2. **Fedorowicz Stanisław**, ksiądz, uczył języka ruskiego jako względnie obowiązkowego w dwóch oddziałach; tyg. godz. 4.
3. **Wojtanowicz Zygmunt**, profesor c. k. gimnazjum, uczył stenografii; tygodniowo godzin 2.

Asystent:

Liśkiewicz Władysław, służy przy ukraińskim pułku Nr. 1.

Służba szkolna.

Tercyan: Ciasnocha Wojciech; służy pomocniczy: 1. Komenda Feliks, 2. Brzeziński Wincenty.

II.

Zmiany i ruch w gronie nauczycielskiem.

A.) Nowi członkowie grona:

1. **Manasterski Jarosław**, egz. zast. nauczyciela w c. k. VII. gimnazjum we Lwowie przydzielony do służby w tut. zakładzie rozp. c. k. R. S. K. z d. 8. IX. 1915. l. 19.291/IV.
2. **Skarbowski Kazimierz**, kandydat stanu nauczycielskiego mianowany zastępcą nauczyciela gimnastyki w tut. zakładzie rozp. c. k. R. S. K. z d. 17. IX. 1915. l. 20.404/IV. (złożył przysięgę służbową d. 1. X. 1915.)
3. **Streifer Berisch**, egz. zast. nauczyciela w c. k. szkole realnej w Tarnopolu przydzielony do służby w tut. zakładzie rozp. c. k. R. S. K. z d. 5. IX. 1915. l. 18.733/IV.

B.) Z grona ubyli:

1. **Rozmuski Tadeusz**, prof. VIII r. zmarł d. 13 lipca 1915.
2. **Tenczarowski Tadeusz**, egz. zastępca nauczyciela przeniesiony w tym samym charakterze do c. k. gimnazjum w Dębicy rozp. c. k. R. S. K. z d. 21. XII. 1915. l. 30787/IV.

c) Wiadomości osobiste.

1) Profesor Gartner Franciszek otrzymał trzeci dodatek kwinkwenalny w kwocie 800 K. rozp. c. k. R. S. K. z d. 14. VII. 1915. L. 12408/IV.

2) Profesor Ks. Litwin Walenty, otrzymał trzeci dodatek kwinkwenalny w kwocie 800 K. rozp. c. k. R. S. K. z d. 12. VIII. 1915. L. 15687/VI.

3) Kaniak Józef, rzeczywisty nauczyciel w c. k. gimnazjum w Brodach, przeniesiony został do tutejszego zakładu w tym samym charakterze rozp. c. k. R. S. K. z dnia 20. VIII. 1914. L. 13881/IV.

4) Kaniak Józef, rzeczywisty nauczyciel, otrzymał zatwierdzenie w zawodzie nauczycielskim i tytuł c. k. profesora rozp. c. k. R. S. K. z d. 14. II. 1916. L. 2979/IV.

5) Profesor Ks. Litwin Walenty, objął kierownictwo zakładu na czas choroby dyrektora rozp. c. k. R. S. K. z dnia 31. III. 1916. L. 6577/IV.

III.

Wykaz planu nauki.

W roku szkolnym 1915/16 obowiązywał plan nauki dla galicyjskich szkół realnych, wprowadzony rozporządzeniem c. k. Rady Szkolnej Krajowej z dnia 20 lipca 1909. l. 38271. za zezwoleniem c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 6. lipca 1909. l. 24339.

JĘZYK RUSKI.

Nauka zaczyna się w klasie III, a kończy się w klasie VI, dzieli się na dwa stopnie: stopień niższy, obejmujący dwa półroczia i stopień wyższy, obejmujący sześć półroczy.

Stopień niższy (2 godziny tygodniowo.)

Nauka czytania i pisania. Nauka czytania i pisania odbywa się na podstawie osobnej książki, ułożonej dla potrzeb młodzieży szkolnej. Nauka ta ma przedewszystkiem za cel wprawić uczniów do biegłego czytania i pisania, do poprawnego wymawiania i należytego akcentowania wyrazów.

Deklamacya. Wyuczenie się na pamięć i wygłaszanie piękniejszych ustępów poetycznych i prozaicznych, poprzednio w szkole objaśnionych.

Gramatyka. Fleksya, oparta na porównaniu z fleksją polską: następnie przegląd fleksyi imienia i słowa, nadto objaśnienie na przykładach najważniejszych zjawisk składni, odstępujących od składni polskiej.

Stopień wyższy. (2 godziny tygodniowo)

Czytanie wybranych ustępów z Wypisów dla seminariów nauczycielskich z objaśnieniami historyczno-literackimi.

Deklamacya celniejszych utworów poetycznych.

RELIGIA MOJŻESZOWA.

I. klasa. Historia biblijna do śmierci Mojżesza w związku z zasadami wiary. Dziesięcioro przykazań.

Modlitwa poranna i błogosławieństwa. (Modlitwy stołowe).

II. klasa. Historia biblijna od Jozuego do podziału państwa w związku z zasadami wiary. Objasnienie dekalogu. Obowiązki względem Boga. Święta i posty.

Modlitwa wieczorna i błogosławieństwo przy szczególnych uroczystościach.

III. klasa. Historia biblijna od podziału państwa do powrotu z niewoli babilońskiej. Prorocy. Trzy nauki główne wyznania mojżeszowego. Obowiązki względem ludzi. Najważniejsze przepisy ceremonialne. Nazwy, podziały i treści ksiąg pisma św.

Modlitwa na sobotę Halell. Albinu malkenu.

IV. klasa. Historia Izraelitów pod panowaniem Syryi, Machabeusze, Panowanie Rzymian, Upadek państwa, Bar Kochba.

Najważniejsze przepisy ceremonialne i rytualne. Nazwa, treść pism apokryficznych.

Modlitwy na święta. Odczytanie tory i proroków przy nabożeństwie publicznem. Podział nabożeństwa.

V. klasa. Objasnienia 13 artykułów wiary. Etyka na podstawie 1—3 rozdziału Pirke Abot.

Wybór ustępu z Pentateuchu i historycznych proroków z objaśnieniami pod względem treści i historii.

VI. klasa. Etyka na podstawie 4—6 rozdziału Pirke Abot.

Wybór z ustępów Jezajasza, Jeremiasza, psalmów Hioba, przypowieści Salomona i hapiografów z objaśnieniami pod względem treści i historii.

VII. klasa. Historia Żydów w diasporze z biografii najświetniejszych mężów. Historia Żydów w Polsce.

ŚPIEW.

Nauka odbywała się w dwóch oddziałach w 4 godz. tygodniowo, na I. oddział uczęszczali uczniowie kl. I—III., na II. oddział uczniowie kl. III—VII.

Na Oddz. I. poznali uczniowie ogólne zasady teorii muzyki: system nutowy, klucze c, g, f, chromatyczne znaki, wartość nut co do wysokości, długości trwania i energii — rodzaju taktu, rytm, interwały muzyczne, tryby tonacyjne, gamy krzyżkowe i bemolowe, twarde i miękkie.

Na oddz. I. przerobiono około 25 ćwiczeń solmizacyjnych, kilka kolęd, pieśni postnych i 15 pieśni świeckich.

Na oddz. II. śpiewano szereg kolęd w układzie Galla, kilka pieśni żałobnych, dwie msze, nadto 16 pieśni świeckich.

STENOGRAFIA.

Nauka stenografii obejmowała tylko kurs niższy (2 godziny tygodniowo)

W ciągu roku szkolnego poznali uczniowie alfabet stenograficzny, sposoby wyrażania wszystkich samogłosek i dwugłosek, t. zw. zrostki pojedyncze i złożone polskie, obce i końcówki.

WYKAZ PRZEROBIONEJ LEKTURY OBOW. i PRYWAT.

a) z języka polskiego.

V. klasa. M. Rej: Żywot człowieka poczciwego (wyjątki); L. Górnicki: Dworzanin (wyjątki); J. Kochanowski: Odprawa posłów greckich, Treny, Pieśń świętojańska o sobótce (wyjątki); P. Skarga: Kazania sejmowe (wyj.); Szymonowicz: Sielanki (3); Potocki: Wojna chocimska (wyj.); Kochanowski: Niepróżnujące próżnowanie, z „Psalmodyi“ (wyjątki); Sienkiewicz: Trylogia.

VI. klasa. Kochanowski: Odprawa posłów greckich, Treny; Skarga: Kazania sejmowe; Pasek: Pamiętniki; Krasicki: Myneis, Monachomachia i Antimonachomachia, Przypadki Mikołaja Doświadczyńskiego; Zabłocki: Fircyk w zalotach, Sarmatyzm; Niemcewicz: Powrót posła, Jan z Tęczyna; Feliński: Barbara Radziwiłłówna; Brodziński: Wiesław, O klasyczności i romantyczności; Morawski: Listy do klasyków i romantyków; Woronicz: Świętynia Sybilli; Sienkiewicz: Trylogia, Krzyżacy.

VII. klasa. Niemcewicz: Powrót posła; Woronicz: Świętynia Sybilli; Feliński: Barbara Radziwiłłówna; Brodziński: Wiesław, O klasyczności i romantyczności; Mickiewicz: Ballady (wyj.)

Sonety (wyj.), Konrad Wallenrod, Grażyna, Dziady cz. II., IV. i III.; Malczewski: Marya; Słowacki: Jan Bielecki, Hugo, Marya Stuart, Lilla Weneda, Kordyan, Balladyna, Anelli, Ksiądz Marek, Beniowski (wyj.), Król Duch (wyj.); Krasiński: Irydion, Nieboska Komedia, Psalm (wyj.), Przedświt (wyj.); Pol: Mohort (wyj.); Rzewuski: Listopad; Sienkiewicz: Quo vadis.

b) z języka niemieckiego:

V. klasa. Lektura szkolna: Foqué: Undine. Lektura domowa: Powiastki Hoffmanna.

VI. klasa. Lessing: „Minna von Barnhelm“; Goethe: Götz von Berlichingen.

VII. klasa. Schiller: Maria Stuart; Goethe: Faust (I. część); Grillparzer: Die Annfrau: Weh'dem, der lügt.

c) z języka francuskiego:

W tym roku czytano ustępy umieszczone w Wypisach francuskich.

d) z języka ruskiego:

1) Kostomarów: Z monografii „Dwi ruski narodnasty“ (obow.) „Obłoha Lwowa“ (prywatna). 2) Z Metłyńskiego: Bandura, Step, Dytna-Syrotyna i Śmert' Bandurysta (obow. szk.), 3) Z utworów Szewczenki: Obowiązkowo: 1. Zaśpiw, II. Dumki, 1. Kostomarowu, 2. Moim Souznykam, 2. Na Rizdwo, (Łazarowskiemu), 3. Na Ukrainu, 4. Dola, 5. Sestri, 6. Topola, 7. Perebendia, 8. Hamalia. Prywatnie: 1. Najmyczka, 3. Kaukaz, 3. Czerneć, 4. Neofity, 5. Nazar Stodoła, 4. Z Pantal-Kulisza: Obowiązkowo: 1. Hamlet-Szekspira, 2. Zaspaw, 3. Laggo Maggiore, 4. Weczir i 5. Rusałka. Prywatnie: „Orysia“ 5. Z Marka Wowczka: Obowiązkowo: 1. Dwa Syny, 2. Son, 3. Kozaczka. Prywatnie: „Son“ i Instytutka.

IV.

Tematy wypracowań pisemnych.

a) z języka polskiego.

V. KLASA.

1. Do wyboru:

a) Jaki wypadek w moim życiu sprawił mi największą radość, a jaki największą boleść?

b) Znaczenie epizodów w „Panu Tadeuszu“ (dom.)

2. Humanizm i reformacja dźwignią literatury polsk. (szk.)
3. Do wyboru:
- a) Ideal a rzeczywistość (charakterystyka dowolnie obranej postaci z lektury szkolnej)
- b) Dzieje legionów Henryka Dąbrowskiego.
- c) Myśli i uczucia na widok pierwszego kwiatka na wiosnę (dom.)
 4. Myśli polityczne w działach pisarzy złotego wieku (szk.)
 5. Przepowiednie Skargi o przyszłości Polski (Na podstawie „Kazań sejmowych“) (szk.)

VI. KLASA.

1. Szkoły w Polsce za Piastów i Jagiellonów (szk.)
2. W jaki sposób spędziłem rok poprzedni? (w formie pamiętnika) (dom.)
3. Czem się różni Orzechowski z Modrzewskim, a w czym się z nim zgadza? (szk.)
4. Obawy o przyszłość Polski w Kazaniach sejmowych Skargi (dom.)
5. O ile odsłaniają się zapatrywania Wacława Potockiego w mowie Chodkiewicza do rycerstwa i w zakończeniu poematu p. t. „Wojna Chocimska“? (szk.)
6. Do wyboru:
- a) Rozwinąć myśl, zawartą w czterowierszu Zygmunta Krasińskiego:

„Młodość, mistrza, jest rzeźbiarką,
Co wykuwa żywot cały,
Sama choć przeminie szparko,
Cios jej dłuta wiecznotrwały“.
- b) Rada w „Odprawie posłów greckich“ Jana Kochanowskiego i w „Panu Tadeuszu“ Adama Mickiewicza. (dom.)
7. Narzekania chudego literata. — Na podstawie A. Naruszewicza p. t. „Chudy literat“. (szk.)
8. Do wyboru:
- a) Obraz sejmików. — Na podstawie „Pamiętników Jana Paska“
- b) Jakie zalety winna mieć historia (wedle Memoryału względem pisania historii narodowej Ks. Adama Naruszewicza.)
- c) Znaczenie astronomii dla życia. (dom.)
 9. Charakterystyka bajki z czasów Stanisławowskich. (szk.)
 10. W jaki sposób objawiła się miłość Grażyny dla ojczyzny? (szkolne.)

VII. KLASA.

1. Myśli na grobie ukochanej osoby z rodziny. (dom.)
2. Charakterystyka literatury polskiej za czasów Stanisławowskich. (szkolne.)
3. Do wyboru:
 - a) Puławy pamiątką zbiorów patryotycznych.
 - b) Wyjaśnić pogląd Mickiewicza na klasycyzm i romantyzm na podstawie dwuwiersza:

„Czucie i wiara silniej mówią do mnie
Niż mędrca szkiełko i oko“. — (szk.)
4. Do wyboru:
 - a) Kolebka i trumna — (porównanie.)
 - b) Myśli i uczucia na widok odlatujących ptaków — (wrażenia z przyrody.)
 - c) Krajobraz w naturze a na rysunku — (dom.)
5. Do wyboru:
 - a) Etyka „Konrada Wallenroda“.
 - b) Uczucie zemsty w powieściach poetycznych Jul. Słowackiego.
 - c) Pierwiastek grozy u Goszczyńskiego. — (szk.)
6. Do wyboru:
 - a) Wartość śniegu i lodu w przyrodzie.
 - b) Na podstawie nauki historyi i literatury wykazać: czy i o ile prąd romantyczny, wpłynął na wybuch powstania listopad. (dom.)
7. Wpływ „Dziadów“ Mickiewicza na powstanie „Kordyana“ Jul. Słowackiego. — (szk.)
8. Do wyboru:
 - a) Wzajemne oddziaływanie społeczeństwa na twórcę i twórcy na społeczeństwo. (Na podstawie ważniejszych zjawisk w literaturze polskiej.)
 - b) Wpływ zjawisk w przyrodzie na rodzaj myśli i uczuć człowieka.
 - c) Wyjaśnić ustrój w państwie Konstytucyjnym a absolutnym na podstawie nauki historyi. — (dom.)
9. Myśl przewodnia „Irydyona“ Krasińskiego — (szk.)
 - b) z języka niemieckiego.

V. KLASA.

1. Welchen Nutzen gewähren uns die Haustiere. (dom.)
2. Wie wird Gellerts Gottesvertrauen und Menschlichkeit belohnt? (dom.)

3. Eine Übersetzung aus dem Polnischen. (szk.)
4. Und die Treue, sie ist doch kein leerer Wahn! Auf Grund der Schillerischen Ballade „Die Bürgschaft“. (szk.)
5. Die Deutung des Märchens von Baumbach „Das Wasser der Jugend“. (dom.)
6. Komik und Humor in den gelesenen Abschnitten „Der Friedensdichter“ und Leberecht Hühnchen. (dom.)
7. Das Gewissen als Ankläger. Nach der Schillerischen Ballade „Die Kraniche des Ibykus“. (szk.)

VI. KLASA.

1. Es ist das Sprichwort „Morgenstunde hat Gold im Munde“ durch eine frei erfundene Erzählung klar zu machen. (dom.)
2. Wie habe ich das Kriegsjahr 1914/15 zugebracht? (dom.)
3. Worin besteht die Ähnlichkeit in Bechsteins Märchen „Das klagende Lied und in Chodźkos „Maliny“. (szk.)
4. Der Herbst. (Ein Naturbild.) (dom.)
5. Schillers Ballade „Der Graf von Habsburg“. (szk.)
6. Die Exposition in der Lessingschen Komödie „Minna von Barnhelm“. (dom.)
7. Wie gewinnt Götz Weisslingen für sich? Auf Grund der Goetheschen Tragödie „Götz von Berlichingen“. (dom.)
8. Eine Übersetzung aus dem Polnischen. (szk.)
9. Das Eisen, der grösste Freund und der grösste Feind des Menschen. (dom.)
10. Gattenliebe und Vasallentreue im Nibelungenliede. (szk.)

VII. KLASA.

1. Die Faustsage. (szk.)
2. Gedankengang des Gedichtes von Schiller „Das Lied von der Glocke“. (dom.)
3. Eine Übersetzung aus dem Polnischen. (szk.)
4. Wie sah die Bühne zur Zeit Shakespeares aus? (szk.)
5. Welche Eindrücke erfuhr ich im Kriegsjahre 1914/15 (dom.)
6. Die Natur im Gegensatze zur Kultur. (Auf Grund des Goetheschen Gedichtes „Der Wanderer. (dom.)
7. Eine Übersetzung aus dem Polnischen. (szk.)
8. Inhaltsangabe der Novelle von Chamisso „Peter Schlemihl.“ (domowe.)
9. Eine Übersetzung aus dem Polnischen. (szk.)

c) z języka francuskiego.

V. KLASA

1. Les états européens. (szk.)
2. Les figures géométriques. (dom.)
3. L' anneau de Polycrate. (szk.)
4. L' organisation du service des portes et télégraphes. (do.)
5. M. Guirandel (caractéristique d' après la nouvelle „Comment on devient beau“) (szk.)
6. Les écoles cher nous et en France. (dom.)
7. Un thème de grammaire. (szk.)
8. Lettre à un camarade pour lui demander des nouvelles. (domowe)

VI. KLASA.

1. Sujet de la fable: La cigale et la fourmi. (szk.)
2. Le voyage en chemin de fer. D' après l' enseignement scolaire. (dom.)
3. Exemples des propositions subjonctives. (szk.)
4. Les magasins et ateliers à Jarosław. (dom.)
5. Lettre à un ami — sur les occupations pendant l' année de guerre. (szk.)
6. La description du thermomètre. (dom.)
7. Traduction du polonais en français. (szk.)
8. Le sujet du poème „Une Légende“ par Fr. Coppée. (dom.)
9. Un problème de géométrie. (szk.)
10. L' histoire de la langue française. (dom.)
11. Mort de Jeanne d' Arc. (szk.)
12. L' excursion en bicyclette. (dom.)
13. Ronsard et Kochanowski. (szk.)
14. Exemples des propositions renfermant l' infinitif et le passé. (szkolne.)

VII. KLASA.

1. La pêche de Renard. D' après la lecture. (szk.)
2. Mon retour à l' école réelle. Lettre. (dom.)
3. L' humanisme et le Collège de France. (szk.)
4. Sujet de la comédie: L' avare. (dom.)
5. Sur les maladies infectieuses. (szk.)
6. Description de la ville de Jarosław. (dom.)
7. Traduction du polonais en français. (szk.)

8. Etat de la France avant la grande Revolution. (dom.)
9. Les grands écrivains du 18. s. (szk.)
10. Les précurseurs du romantisme. (dom.)
11. Une lettre de commande. (szk.)
12. L' influence de l' industrie sur la prospérité du pays. (do.)
13. L' histoire du roman an 19. s. (szk.)
14. Le géographie physique de la Pologne. (dom.)
15. Sujet d' un poème de V. Hugo. (szk.)
16. Les curants littéraires an 19. s. (dom.)

Zadania ruskie.

1. Początek roku szkolnego. (dom.)
2. Nakreślić początki piśmiennictwa na Rusi w okresie najdawniejszym. (szk.)
3. Śmierć książąt Borysa i Hiba (na podstawie kroniki Nestora.)
4. Treść pieśni „Wyprawa Igora na Połowców. (szk.)
5. Przyczyny upadku piśmiennictwa w II. połowie okresu najdawniejszego. (Na podstawie przerobionego materiału.) (szk.)
6. List ucznia do rodziców po otrzymaniu półrocznego świadectwa szkolnego. (dom.)
7. Bitwa pod Zborowem (1649) (Na podstawie kroniki Samowydca.) (szk.)
8. Myśl przewodnia poematu: „Wielkanoc“ (Węlykodna wirsza) Maksymowicza. (szk.)
9. Wpływ ludowego języka ruskiego na rozwój literatury w II. okresie peryodu II.
10. Myśl przewodnia poematu historycznego „Marusia Bohusławka“. (szk.)

V.

Zbiory naukowe.

Stan według sprawozdania za r. 1913/14.

1. Biblioteka nauczycielska.

Biblioteka liczy 1269 pozycji.

2. Biblioteka uczniów.

Stan biblioteki wynosi:

Książek polskich	pozycji	428
„ niemieckich	„	310
„ ruskich	„	38
„ francuskich	„	13
podręczników szkolnych		151

3. Gabinet fizykalny.

Stan gabinetu:

1. Mechanika ciał stałych	pozycji	34
2. „ cieczy	„	23
3. „ gazów	„	22
4. Akustyka	„	20
5. Optyka	„	66
6. Ciepło	„	29
7. Elektryczność	„	131
8. Astronomia	„	6
9. Narzędzia i przybory	„	37

4. Gabinet historii naturalnej.

Stan gabinetu:

a] z działu zoologii i anatomii:

Zwierząt wypchanych okazów		322
w tem dar Wielm. Pana Edwarda Micewskiego		
z Tuczemp w ilości 308 okazów		
Preparatów suchych		15
„ w formalinie i spirytusie		76
w tem zbiór ryb krajowych zebrany staraniem		
zawiadowcy gabinetu.		
Modeli zoologicznych		12
Szkieletów		5

Tablic ściennych	161
Pudełka z owadami	4
b) z działu botaniki:	
Modeli botanicznych	33
Tablic ściennych	167
Ziobnik z 300 roślin	1
c) z działu mineralogii i geologii	
Zbiór 240 minerałów	1
„ 150 skał	1
„ 100 skamielin	1
modeli krystalograficznych i przyrządów pomocniczych	121
tablic ściennych	20
mikroskopy 3, lupy do preparowania 2	5
mikrotom ręczny	1
preparatów mikroskopowych	93
pudełko z odczynnikami	1
siekiera kamienna	1

5. Gabinet chemii.

Stan gabinetu :

Przyrządów	pozycyi	27
Utensyliów drewnianych	„	12
„ metalowych	„	36
„ porcelanowych	„	8
„ szklanych	„	33
„ innych [rogow. asbest. i t. p.]	„	2
Tablic ściennych	„	2

6. Gabinet geometrii.

Stan gabinetu :

Modeli do nauki planimetrii	12
„ „ „ stereometrii	86
„ „ „ o punkcie prostej i płaszczyźnie	22
„ „ „ o przekrojach brył	6
„ „ „ o przenikaniu brył	19
„ „ „ o cieniach	14
Model projekcyjny z żelazem na podstawie	1
Modeli z wzorami, tomów	7
„ do rysowania	35

7. Gabinet rysunków odręcznych.

Stan gabinetu:

Modeli do nauki perspektywy	44
„ drewnianych	80
„ drutowych	4
„ gipsowych i glinianych	197
„ szklanych	21
„ metalowych	34
Różnorodnych przedmiotów z natury	102
Andla drewnianych modeli	12

8. Zbiór geograficzno-historyczny.

Stan zbioru:

Map zwykłych	66
„ reliefowych	2
Globusów	2
Obrazów geograficznych, etnograficznych	100
„ historycznych	150
Atlasy	2
Model terminologiczny	1
Obrazy Hirta do geografii i etnografii, tomów	5
Obrazów do stereoskopu	82

9. Zbiór do nauki śpiewu.

Stan zbioru:

Fisharmonia	1
Śpiewników	18
Mszy kościelnych	6
Preludya	1

VI.

Ważniejsze rozp. Władz szkolnych.

1. C. k. Rada Szkolna Kraj. Biała z d. 10. II. 1915 l. 2731/IV. przesyła rozporządzenie J. E. Pana Ministra W. i O. z d. 30 I. 1915, l. 53579/14 w sprawie wydania świadectw z przedwczesnych egzaminów dojrzałości przez władze wojskowe.

2. J. E. Pan Minister W. i O. rozp. z d. 28 VI. 1915 l. 18704 zezwolił wyjątkowo, aby w razie szczególnie uwzględnienia godnych okoliczności uwalniano od opłaty szkolnej tych

uczniów szkół średnich galicyjskich i bukowskińskich, którzy w myśl reskryptu ministeryalnego z d. 10. IV. 1915 L. 10641 dopuszczeni będą do egzaminu prywatnego z materiału nauki tej klasy, do której na podstawie wyniku klasyfikacyi zeszytowej mogli wstąpić.

3. C. k. R. S. K. Biała z d. 5. VI. 1915 L. 10241/IV. przesyła reskrypt J. E. Pana Ministra W. i O. z d. 28 V. 1915 L. 1515/K. U. M. w sprawie rozszerzenia ulg egzaminowych na rocznik pospolitaków 1897. Ulgi te odnoszą się do przedwczesnego wydawania świadectw rocznych oraz wcześniejszego dopuszczania uczniów klasy najwyższej (względnie kursu najwyższego) do egzaminu dojrzałości.

4. J. E. Pan Minister W. i O. reskrytem z d. 9. XI. 1915 L. 3366/K. U. M. zarządził, że rozporządzenia ministeryalne z d. 8. X. 1914 L. 2988/K. U. M. i 23. X. 1914. L. 3195., odnoszące się do wcześniejszego dopuszczania uczniów najwyższych klas szkół średnich do egzaminu dojrzałości, mają mieć zastosowanie także do tych uczniów szkół średnich, którzy należą do polskich legionów lub do nich wstępują. — Ulgi maturalne przyznano wojskowym kandydatom, którzy w roku 1913/14 ukończyli prawidłowo przedostatnią klasę szkoły średniej, chociaż nie zapisali się do klasy najwyższej.

5. C. k. R. S. K. rozp. z d. 17. lipca 1915. L. 12948/IV. zarządziła, aby Dyrekcyje żądały od wszystkich uczniów dowodu szczepienia ospy.

6. C. k. R. S. K. okólnikiem z d. 19 lipca 1915. L. 13738/IV. zarządza, aby nauka gimnastyki oparta na zasadach ćwiczeń wojskowych była z reguły obowiązkową dla wszystkich uczniów klas wyższych, tudzież, aby ćwiczenia połowe przystosowane do potrzeb wojskowego przygotowania młodzieży szkolnej według możliwości urządzano jak najczęściej.

7. C. k. R. S. K. okólnikiem z d. 17 sierpnia 1914. L. 15860/IV upoważnia Dyrekcyje do przypuszczania uczniów w razie potrzeby do wcześniejszych egzaminów poprawczych i maturalnych.

8. C. k. R. S. K. okólnikiem z d. 31 sierpnia 1914 L. 18571/IV komunikuje reskrypt. c. k. Minist. W. i O. w sprawie zorganizowania nauki w roku szkol. 1915/16., wprowadzając tzw. klasy skombinowane, począwszy od II. klasy w tych szkołach średnich, które w roku szk. 1914/15 musiały zaniechać prawidłową naukę. (Okólnik ten odnosi się i do c. k. szkoły realnej w Jarosławiu.)

9. C. k. R. S. K. okólnikiem z d. 17 lipca 1915 L. 13803/IV i kilku późniejszymi zezwala na mocy odnośnych reskryptów ministerjalnych kandydatom, którzy pełnią służbę wojskową, na przystąpienie do przyspieszonego egzaminu dojrzałości, przyznając im znaczne ulgi.

10. C. k. R. S. K. okólnikiem z d. 12 sierpnia 1915 L. 182/Pr. otrzymawszy ze źródeł wiarygodnych liczne wiadomości, stwierdzające bolesne objawy upadku moralnego u znacznej części naszej młodzieży, wzywa Dyrekcyę i Grona, aby zwróciły baczną uwagę na zachowanie się uczniów poza szkołą, pouczyły ich, jak powinni się zachowywać, karcily wszelkie wykroczenia, a w razie potrzeby postąpiły z winnymi z należąną im surowością.

11. C. k. R. S. K. okóln. z d. 25 sierpnia 1915 L. 7532/III. i kilku innymi wzywa Grona nauczycielskie i młodzież do zbiórki odpadków wełny i kauczuku.

12. Prezydyum c. k. R. S. K. okólnikiem z d. 1. września 1915 L. 188 na podstawie reskryptu J. E. Pana Ministra W. i O. z d. 31 lipca 1915 L. 2083 wzywa Dyrekcyę, aby pouczająco oddziaływały na uczniów wstępujących do zakładu i zachęcały ich do wstąpienia na studia do szkół handlowych, przemysłowych i t.p.

13. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 19 września 1915 L. 20611/IV przypomina, że przepisy pod względem ubrania uczniów szkół średnich pozostają nadal w mocy, i wzywa Dyrekcyę i Grona, aby czuwały nad przestrzeganiem przepisów, wydawanych w tej sprawie.

14. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 1 października 1915 L. 8935/III poleca Dyrekcyom, aby starszą młodzież szkolną zachęcała do uczęszczania do Seminarjum nauczycielskiego, gdzie będzie miała zabezpieczone utrzymanie niemal w całości.

15. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 12 października 1915 L. 23144/IV komunikuje reskrypt c. k. Min. obr. kraj. z d. 29 września 1915., przyznający poborowym, urodzonym w r. 1897 nawet w razie, jeżeli uczęszczali dopiero do klasy V., prawo noszenia odznak jednoroczników w razie dobrowolnego wstąpienia do służby wojskowej.

16. C. k. R. S. K. okólnikiem z d. 28 października 1915 komunikuje reskrypt c. k. Minist. robót publ., wzywający Grona i młodzież do zbiórki metalowych przedmiotów na cele wojenne.

17. C. k. Ministerstwo W. i O. reskryptem z d. 6. listopada 1915 L. 32550 zezwoliło, ażeby uczniów najwyższej skombi-

nowanej klasy szkół średnich dopuścić do wcześniejszego egzaminu dojrzałości dopiero wtedy, gdy udowodnią wiarygodnie, że są obowiązani do wstąpienia do służby wojskowej w najbliższym czasie.

18. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 11. listopada 1915 L. 26286/IV komunikuje reskrypt J. E. Pana Ministra W. i O. z d. 5 listopada 1915 L. 21784., mocą którego polecił, aby tych uczniów szkół średnich, którzy w r. szk. 1914/15 rozpoczęli czynną służbę w c. i k. Armii lub też w formacjach ochotniczych, a którzy w skutek zwolnienia od służby wojskowej mogą podjąć przerwane studia, przyjmować do odpowiedniej klasy.

19. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 11 listopada 1915 L. 26287/IV komunikuje odpis reskryptuac. k. Ministerstwa Wojny z d. 28 października 1915 L. 33182 normującego przepisy, dotyczące się przyznania pospolitakom prawa jednorocznictwa.

20. Prezydyum c. k. R. S. K. okólnikiem z d. 28 listopada 1915 L. 286 poleca, aby dzień 2 grudnia jako dzień 67 rocznicy wstąpienia na Tron miłościwie nam panującego Monarchy był we wszystkich szkołach w kraju uroczyście obchodzony.

21. C. k. Ministerstwo kolei żelaznych reskrytem z d. 19 listopada 1915 L. 17605 zarządziło, że wszelkie zniżki cen biletów jazdy kolejowej, udzielane uczniom szkół średnich, podlegają opłacie manipulacyjnej w wysokości 1 K. od osoby.

22. C. k. R. S. K. okólnikiem z d. 15 grudnia 1915 L. 28907 IX w myśl rozporządzenia ministeryalnego poleca, aby uczniowie państwowych szkół średnich zatrzymali uwolnienie od opłaty szkolnej ważne z końcem roku szk. 1913/14.

23. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 19 grudnia 1915 L. 29599/IV wyjaśnia, że świadectwa szkolne za r. szk. 1914/15 wydane przez specjalne komisje egzaminacyjne, ustanowione przez c. k. Min. W. i O. posiadają to samo znaczenie prawne, jak świadectwa szkół publicznych, przeto uczniowie przedkładający świadectwa z ujemnym wynikiem muszą dotyczącą klasę powtórzyć w r. 1915/16.

24. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 2. stycznia 1916 L. 30970/IV komunikuje odpis reskryptu c. k. Min. W i O, przyznający uczniom klasy VII i VIII ułatwienia w przyjęciu do c. k. Akademii wojskowej.

25. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 7. stycznia 1916 L. 30450/IV oznajmia, że uczniowie, którzy przy wpisie na r. szk.

1915/16 przedłożyli świadectwa roczne za r. szk. 1914/15 z pomysłnym wynikiem, niemają być klasyfikowani za I półrocze 1915/16, lecz ich udział w nauce i zachowanie się w szkole winny być uwzględnione w odpowiedni sposób przy klasyfikacji w II półroczu.

26. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 8 stycznia 1916 L. 29464/IV oznajmia, że o ile uczniowie przy wpisach nie przedłożą potrzebnych dokumentów, nie można im wydać świadectw szkolnych za r. 1915/16, póki tego obowiązku nie spełnią, lecz tylko poświadczenie tymczasowe.

27. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 27 stycznia 1916 L. 28/IV na podstawie rozporządzenia ministeryalnego zezwala na przypuszczanie uczniów klasy przedostatniej, powołanych pod broń, do wcześniejszych egzaminów i wydawanie świadectwa z ukończenia przedostatniej klasy.

28. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 9 lutego 1916 L. 1121/III i kilku późniejszymi wykazuje wielką pożyteczność stowarzyszenia „Czerwonego Krzyża“ oraz potrzeby zasilania funduszów tego towarzystwa wydatnymi datkami.

29. C. k. R. S. K. z dnia 29 lutego 1916 L. 4140/IV zezwala wyjątkowo na zatrzymanie nauki kaligrafii w klasach połączonych III szkół realnych w półroczu letnim w jednej godzinie tygodniowo. Przedmiotem nauki w tej godzinie ma być pismo rondowe i igielkowe.

30. Prezyd. c. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 4 marca 1916 1916 L. 32. zachęca młodzież do nabywania i noszenia odznak patryotycznych, przedstawiających J. Ces. i Król. Apostolską Mocść Cesarza Franciszka Józefa I. względnie naczelnego wodza Armii.

31. Prezyd. c. k. R. S. K. okólnikiem z d. 27. marca 1916 L. 62 zarządza urządzenie t. zw.: „Tygodnie Czerwonego Krzyża“

32. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 28 marca 1916 L. 6480/IV na podstawie reskryptu ministeryalnego wzywa Dyrekcyje, aby podawały do wiadomości młodzieży w sposób uroczysty wszelkie odznaczenie w obliczu nieprzyjaciela obecnych lub dawnych nauczycieli lub uczniów, oraz aby wydały osobne sprawozdania roczne, a w nich kronikę udziału zakładu w wojnie światowej.

33. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 14 kwietnia 1916 L. 646/iV i kilku późniejszymi wzywa na podstawie reskryptu

ministeryalnego Dyrekcyje i Grona, aby jak najgorliwiej poparły wśród młodzieży szkolnej i publiczności zabiegi władz około spopularyzowania najbliższej pożyczki wojennej i zachęca do udziału w niej.

34. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 19 kwietnia 1916 L. 8284/IV zawiadamia o rozporządzeniu c. k. Dyrekcyi kolei państwowej w Krakowie z d. 12 kwietnia 1916 L. 6003/53b, VIII 1916., aby legitymacye, uprawniające do zniżki uczniom, mieszkającym poza tą miejscowością, w której szkoła się mieści, potwierdzały Dyrekcyje z początkiem każdego półrocza szkolnego.

35. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 27 kwietnia 1916 L. 3815/III wzywa do współdziałania w akcji zbierania zbędnych przedmiotów ze złota, srebra i platyny, jako też odpadków z cyny i ołowiu.

36. C. k. R. S. K. okólnikiem z d. 14 maja 1916 L. 4271/III wzywa do zatrudniania młodzieży szkolnej zbieraniem różnych płodów pastewnych, tudzież chrabąszczy.

37. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 16 maja 1916 L. 9933/IV oznajmia, że po myśli reskryptu c. k. Min. W. i O. z dnia 18 marca 1908 L. 2709 ex 1906 prawo zezwalania na egzamina wstępne w terminie nadzwyczajnym tych kandydatów, którzy nie mogli być uczniami publicznymi lub prywatnymi, przysługuje tylko c. k. R. S. K.; ze względu na to rozporządzenie odnośne podania należy zwrócić do R. S. K. za pośrednictwem Dyrekcyi, która przedłoży je c. k. Radzie Szkolnej.

38. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 20 maja 1916 L. 4504/III ponownie wzywa młodzież do zbierania wełny i kauczuku.

39. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 6 czerwca 1916 L. 4971/III wzywa młodzież do zbierania nasion traw, rosnących dziko.

40. C. k. R. S. K. okólnikiem z dnia 9 czerwca 1916 L. 11248 IV poleca Dyrekcyjom, aby z początkiem najbliższego roku szkolnego pouczyły uczniów o konieczności oszczędzania papieru.

41. J. E. Pan Minister W. i O. reskrytem z d. 14 czerwca 1916 L. 18141 zezwolił, aby we wszystkich szkołach średnich w Galicyi z klasami skombinowanymi zakończono rok szkolny w dniu 15 lipca 1916, zaś w szkołach średnich [według planu normalnego w dniu 30 czerwca 1916.

Fizyczne wychowanie młodzieży.

Cielesne wychowanie młodzieży w tutejszym zakładzie dzieli się na obowiązkową gimnastykę systematycznie stosowaną metodą Linga i na ćwiczenia swobodne w formie gier i zabaw ruchowych, ćwiczeń sportowych, jakoteż w myśl ostatnich rozporządzeń ministerjalnych (z r. 1914) na przygotowawcze ćwiczenia wojskowe.

Mimo trudnych warunków w bieżącym roku szkolnym a w szczególności braku odpowiedniej sali gimnastycznej, przyrządów i planu zabawowego starano się cały repertoar fizyczno wychowawczy stosować w pełnej mierze.

Korzystając uprzejmego pozwolenia Dyrekcyi tutejszego gimnazyum używano z sali gimnastycznej tego zakładu; gry i zabawy ruchowe prowadzono na podwórzach obu szkół średnich, ćwiczenia zaś połowe w terenie w okolicy Pawłosiowa, Pełkiń i za parkiem miejskim.

Przyjmując poradę, że najlepszą korzyść dają ćwiczenia na wolnem powietrzu, prowadzono do późnej jesieni i od wczesnej wiosny gimnastykę w formie t. zw. lekcyi boiskowych, a tylko w złą pogodę przenoszono ją do sali gimnastycznej.

Korzystając z bogatego inwentarza c. k. gimnazyum, młodzież mogła zapoznać się z lekką atletyką, a gry ruchowe organizowano w ten sposób, że młodzież sama sobie sporządzała znaczną część przyborów n. p. pałanty czyli t. zw. palestry do gier piłką, bijaki do hokeju i t. p. a inne zakupiono.

Wszelkie zamiłowania sportowe uczniów starano się ująć w formę zorganizowaną: tak więc dla uczniów klas VI i VII wprowadzono naukę szermierki, dla uczni cyklistów urządzano wycieczki nie przekraczające 25 km. drogi.

Uczniowie klasy V—VII odbywali ćwiczenia połowe, mając równocześnie wykłady teoretyczne z terenoznawstwa, czytania map i służby połowej,

Dla klas I—III odbyła się 20 czerwca wspólna wycieczka pod kierownictwem prof. Skarbowskiego i Kaniaka do olbrzymiego parku pałacowego ks. Czartoryskich w Pełkiniach, gdzie młodzież cały dzień poświęciła przeróżnym zabawom.

W ogólności uwzględniano wszelkie gałęzie wychowania cielesnego, a wielką też uwagę zwrócono na wartość scoutingu,

tem bardziej że ten pozostawał pod kierownictwem p. Skarbowskiego. Oddzielny pluton złożony z 22 uczni szkoły wykonał cały szereg prac, ćwiczeń i gier polowych.

By mieć obraz fizycznego rozwijania się młodzieży, przeprowadzono na uczniach pomiary co do wzrostu, wagi, obwodu klatki piersiowej i pojemności oddechowej z początkiem i z końcem roku szkolnego.

	Wysokość	Waga	Pojemność oddechowa	Klatka piersiowa
Na 128- wymiary maksym.	182 cm.	73 kg.	11 cm.	90 cm.
„ „ minimal.	122 „	27 „	3 „	60 „

KLASA	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		Razem
	Z pocz. roku	Z końc. roku	Z pocz. roku	Z końc. roku	Z pocz. roku	Z końc. roku	Z pocz. roku	Z końc. roku	Z pocz. roku	Z końc. roku	Z pocz. roku	Z końc. roku	Z pocz. roku	Z końc. roku	
a) Liczba uczniów	14	13	18	24	29	23	32	32	27	22	18	9	5	7	
b) uczęszcz. na gimnastykę	11	12	18	18	23	23	27	20	25	21	14	7	5	3	123
Umie pływać	2		7		11		12		13		10		3		58
„ wiosłować	2		6		10		12		14		10		3		58
Jeździ na rowerze	—		4		15		16		17		12		3		67
„ „ nartach	—		—		5		2		4		1		1		13
„ konno	3		7		12		7		10		9		1		49
„ na saneczkach	9		17		19		25		16		12		3		101
„ „ wrotkach	—		—		1		—		2		2		—		5
Ślizga się	2		6		15		12		14		11		3		63
Upr. szermierkę	—		—		—		1		—		7		3		11
Umie strzelać	4		7		17		18		17		12		5		80
Tańczy	—		—		1		1		4		6		5		17
W okresie letnim sport górski upr.	6		6		8		3		10		5		2		40
Gra w tennis	—		—		—		1		2		4		—		7
„ „ nożną	6		7		20		23		21		13		2		92
W scoutingu pracuje	—		2		10		6		3		1		—		22

VIII.

Warsztaty szkolne i praca fizyczna.

W roku szkolnym 1915/16 nie zajmowali się uczniowie pracą w warsztatach fizycznych z powodu zniszczenia tychże w czasie inwazyi nieprzyjacielskiej.

IX.

Orkiestra szkolna.

Nie istnieje w zakładzie.

X.

Nadobowiązkowa praca umysłowa.

Z biblioteki polskiej dla uczniów korzystali uczniowie wszystkich klas, wypożyczając książki co tydzień.

Z niemieckiej biblioteki pożyczali książki uczniowie od III—VII.

Z francuskiej biblioteki otrzymywali uczniowie klas V—VII stosowne nowele do czytania.

Z ruskiej biblioteki czytali książki tylko ci uczniowie, co uczęszczali na naukę języka ruskiego.

Czytelnia uczniów nie funkcjonowała w tym roku szkolnym, albowiem uczniowie, obarczeni z powodu zaprowadzenia skombinowanej nauki pracą obowiązkową, nie rozporządzali czasem, potrzebnym do zorganizowania czytelni.

Pracownia fizyczna nie istniała tego roku z powodu braku odpowiednich przyrządów.

Pracownia przyrodnicza nie istniała również z przyczyn, wyżej podanych.

Pracownia chemiczna.

Ćwiczenia w pracowni chemicznej po doprowadzeniu tejże do należytego stanu odbywały się pod kierownictwem profesora J. Manasterskiego w poniedziałki i czwartki od godz. 5—6 (2 godziny tygodniowo) Uczestnikami było 6 uczniów z klasy kombinowanej V—VI. Uczniowie zapoznali się z najważniejszymi chemiczno-laboratoryjnymi czynnościami, jak: rozpuszczanie, przesączanie, odparowywanie na łaźni wodnej i t. p. Następnie zrobili uczniowie praktycznie reakcje chemiczne, służące do wykycia na drodze mokrej kationów w roztworach rozmaitych soli. Wreszcie wykonywali uczniowie samodzielnie badania rozmaitych soli, wykrywając w nich kationy. Każdy uczeń wykonał 35—40 analiz i to przeważnie z dobrym wynikiem.

XI.

Zestawienie dochodów i rozchodów.

A) Szkolna Kasa Oszczędności pod zarządem prof. Gartnera.

W obecnym roku szkolnym nie składali uczniowie wkładek do szkolnej kasy Oszczędności. Wobec tego stan kasy z końcem

roku szkolnego 1915/16 jest ten sam, co z końcem roku 1913|14
a mianowicie stan kasy wynosi 503 K. 66 h.

B) Pomoc dla ubogich uczniów

DOCHÓD:

Pozostałość kasowa z r. 1913 14	152 K 35 h
Datki przy wpisach	210 „ 10 „
Dar Dyrektora Dr. Jana Ralskiego	10 „ — „
Datki profesorów i uczniów po egzortach rz. kat.	15 „ 65 „
Razem	<u>388 K 20 h</u>

ROZCHÓD:

Ubrania i inne wsparcia uczniów	60 K —
Książki i oprawa	238 „ 95 h
Razem	<u>298 K 95 h</u>

BILANS.

Dochód	388 K 20 h
Rozchód	298 „ 95 „
<u>Pozostałość wynosi</u>	<u>89 K 25 h</u>

Nadto na rzecz ubogich uczniów znajduje się książeczka jarosławskiej Kasy Oszczędności Nr. 4741 z kwotą 215 K 32 h.

Dyrekcya w imieniu ubogiej młodzieży tutejszego zakładu składa na tem miejscu wszystkim Ofiarodawcom i Dobroczyncom gorące podziękowanie.

C) Fundusz Kolonii wakacyjnej.

Na fundusz Kolonii wakacyjnej, urządź się mającej dla uczniów szkół średnich w Jarosławiu złożyli uczniowie w r. szk. 1913|14 drobnymi składkami kwotę 219 K 40 h, która to kwota ulokowana jest w jarosławskiej Kasie Oszczędności na książeczce Nr. 11694.

D) Wykaz stypendystów.

1 uczeń V kl. pobiera stypendyum rocznie 200 K.
1 „ V kl. „ „ „ „ 370 „

XII. Statystyka uczniów.

(Liczba u góry dodana oznacza prywatystów.)

T Y T U Ł Y :	W K L A S I E							Razem
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	
A) Rok szkolny 1913 14.								
a) Uzupełnienie klasyfikacji za r. szk. 1913 14.								
Do egz. poprawczego przezn.	7	9	9	10	3	3	—	41
Egzamin poprawczy złożyło	7	6	6	10	3	3	—	35
Do egz. popr. nie zgłosiło się	—	3	3	—	—	—	—	6
b) ostateczny wynik klasyfik. za r. szk. 1913 14.								
Uzdolnionych chlubnie	2	6	3	0 ¹	—	2	3	16 ¹
Uzdolnionych	22	23	22	27	23	12	9	138
Nieuzdolnionych	4	7	3	6	6	—	—	26
Nie klasyfikowano	—	3	3	—	—	—	—	6
Razem	28	39	31	33 ¹	29	14	12	186 ¹
B) Rok szkolny 1915 16.								
I. półrocze:								
1. Liczba uczniów.								
Na początku I. półr. wpisało się	11	15 ¹	28	23 ¹	30 ²	18	11 ²	136 ⁶
W ciągu I. półrocza wpisało się	3	—	1	4	3	1	2	14
Razem	14	15 ¹	29	27 ¹	33 ²	19	13 ²	150 ⁶
Z wpisanych przyjęto:								
1) z tutejszego zakładu:								
a) z promocją (-uzdolnionych)	—	—	15	18	20 ²	14	11 ¹	78 ³
b) repetentów	—	2 ¹	4	0 ¹	4	2	—	12 ²
2) na podstawie egz. wstępnego	14	13 ¹	3	—	—	—	—	30 ¹
3) z innych zakł.: a) z promocją	—	—	4	5	4	1	0 ¹	14 ¹
b) repetentów	—	—	—	—	—	—	—	—
4) Hospitantów	—	—	3	4	5	2	2	16
Razem	14	15 ¹	29	27 ¹	33 ²	19	13 ¹	150 ⁶
Wystąpiło w ciągu I. półrocza	3	—	3	1	2	4	4	18
Z końcem I. półrocza	11	15 ¹	26	26 ¹	31 ²	15	8 ²	132 ⁶
2. Służbę wojskową pełniło:								
a) nie wpisało się	—	—	—	5	7	8	3	23
b) przy przeg. powołano pod broń	—	—	—	—	2	3	7	12
Razem	—	—	—	5	9	11	10	35
3. Klasyfikacja za I. półrocze.								
a) Chlubnie uzdolnionych	—	—	1	3	2	—	—	6
b) Uzdolnionych	—	15 ¹	18	16 ¹	22	7	4 ¹	82 ³
c) Nieuzdolnionych	—	—	4	3	2 ²	6	—	15 ²
d) Nieklasyfikowano (hospit.)	—	—	3	4	5	2	4 ¹	18 ¹
Razem	—	15 ¹	26	26 ¹	31 ²	15	8 ²	121 ⁶
II. półrocze:								
1. Liczba uczniów.								
Na pocz. II. półrocza wpisało się	13	23 ²	23 ¹	32	28 ¹	10 ²	7	136 ⁶
W ciągu II. półrocza przybyło	—	1	1	—	—	—	—	2
Razem	13	24 ²	23 ¹	32	28 ¹	10 ²	7	137 ⁶

T Y T U Ł Y :	W K L A S I E							
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Razem
Z wpisanych przyjęto:								
1. z tut. zakładu a) z promocją .	11	20 ¹	23	7	22	10 ¹	7	120 ²
b) repetentów .	—	3	0 ¹	2	6 ¹	—	—	11 ²
2. na podstawie egz. wstępnego.	2	0 ¹	—	2	—	0 ¹	—	4 ₂
3. z innych zakładów a) z prom.	—	1	—	1	—	—	—	2
b) repet. .	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem .	13	24 ¹	23 ¹	32	28 ¹	10 ²	7	137 ⁶
Wystąpiło w ciągu II. półrocza .	—	—	—	—	6	1	—	7
Z końcem II. półrocza było .	13	24 ¹	23 ¹	32	22 ¹	9 ²	7	130 ⁶
2. Służbę wojskową pełniło :								
Przy „przeглядach“								
w ciągu II półr. powoł. pod broń	—	—	—	—	6	1 ¹	1	8 ₁
3. Miejsce urodzenia uczniów.								
Miasto Jarosław	4	11	10	13	9	1	2	50 ₃
Powiat Jarosław	3	4	0 ¹	2	3	2 ¹	5	19
Galicya (prócz Jarosławia) . . .	6	9 ²	13	15	9 ¹	5 ¹	—	57 ⁴
Morawy	—	—	—	1	—	—	—	1
Dalmacya	—	—	—	—	1	—	—	1
W. Ks. Poznańskie	—	—	—	—	—	1	—	1
Rosya	—	—	—	1	—	—	—	1
Razem .	13	24 ¹	23 ¹	32	22 ¹	9 ²	7	130 ⁶
4. Język ojczysty.								
Polski	12	19 ²	20 ¹	30	19 ¹	9 ²	5	114 ⁶
Ruski	1	5	2	2	3	—	2	15
Niemiecki	—	—	1	—	—	—	—	1
Razem .	13	24 ¹	23 ¹	32	22 ¹	9 ²	7	130 ⁶
5. Wyznanie religijne.								
Rzymsko-katolickie	10	17 ¹	20 ¹	26	17 ¹	8 ²	3	101 ⁵
Grecko-katolickie	1	5	2	4	5	—	2	19
Ewangelickie	—	—	—	1	—	—	—	1
Mojżeszowe	2	2 ¹	1	1	—	1	2	9 ¹
Razem .	13	24 ¹	23 ¹	32	22 ¹	9 ²	7	130 ⁶
6. Wiek uczniów.								
Urodzonych w roku 1905	7	—	—	—	—	—	—	7
" " " 1904	4	4	—	—	—	—	—	8
" " " 1903	1	5 ¹	3 ¹	—	—	—	—	9 ₂
" " " 1902	1	5	8	4	—	—	—	18
" " " 1901	—	8	5	11	—	—	—	24
" " " 1900	—	1 ¹	6	5	7	2 ¹	—	21 ₂
" " " 1899	—	1	1	11	13 ¹	2	2	30 ₁
" " " 1898	—	—	—	1	1	4 ¹	2	8 ₁
" " " 1897	—	—	—	—	1	1	1	3
" " " 1896	—	—	—	—	—	—	1	1
" " " 1894	—	—	—	—	—	—	1	1
Razem .	13	24 ²	23 ¹	32	22 ¹	10 ²	7	130 ⁶

T Y T U Ł Y :	W K L A S I E							Razem
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	
7. według miejsca zamieszkania rodziców:								
a) Miejscowych	10	15	16	19	18	4 ¹	4	86 ¹
b) Za. niejskowych	3	9 ²	7 ¹	13	4 ¹	5 ¹	3	44 ⁵
Razem	13	24 ²	23 ¹	32	22 ¹	9 ²	7	130 ⁶
Z pomiędzy zamiejsc. było:								
Powiat Jarosław	2	7 ¹	3 ¹	3	1	1 ¹	—	17 ³
„ Cieszanów	—	—	1	—	—	—	—	1
„ Dobromil	—	—	—	—	1	—	—	1
„ Kałusz	—	—	—	—	—	1	—	1
„ Lwów	—	1	—	—	1	—	—	2
„ Łańcut	—	0 ¹	—	—	—	1	—	1 ¹
„ Oświęcim	—	—	—	—	—	1	—	1
„ Przemyśl	—	1	—	7	1 ¹	1	1	11 ¹
„ Przeworsk	1	—	1	1	—	—	—	3
„ Rawa ruska	—	—	—	—	—	—	1	1
„ Rudki	—	—	1	—	—	—	—	1
„ Rudnik	—	—	—	—	—	—	1	1
„ Rzeszów	—	—	—	1	—	—	—	1
„ Sokal	—	—	—	—	—	—	—	1
Królestwo Polskie	—	—	—	1	—	—	—	1
Razem	3	9 ²	7 ¹	13	4 ¹	5 ¹	3	44 ⁵
8 Według stanu rodziców:								
Właściciele i dzierżawców	—	2	—	1	—	0 ¹	—	3 ¹
Włościan i mieszczan rolników	1	1	—	1	4	—	—	7
Rzemieślników i przemysłowców	2	5	6	2	5	—	1	21
Kupców	3	2 ¹	1	5	—	1	1	13 ¹
Urzędników państw. i autonom.	6	7	11	4	7	4 ¹	1	30 ¹
„ prywatnych	1	0 ¹	1 ¹	2	—	—	1	5 ²
Sług państw. i autonomicznych	—	5	1	7	—	1	—	14
Nauczycieli ludowych	—	—	1	—	2	1	1	5
Wojskowych	—	2	—	1	3	—	—	6
Lekarzy, adw., notaryuszy, księży	—	—	—	—	—	—	—	—
Inżynierów i architektów	—	—	—	—	—	—	—	—
Zarobników dziennych	—	—	—	—	—	—	—	—
Wdów	—	—	1	7	0 ¹	2	—	8 ¹
Sierót po obojgu rodzicach	—	—	1	2	—	—	2	5
Razem	13	24 ²	23 ¹	32	22 ¹	9 ²	7	130 ⁶
9. Klasyfikacja uczniów:								
Z końcem r. szk. 1915/16.	—	—	—	—	—	—	—	—
Chlubnie uzdolnionych	1	—	2	5	1	0 ¹	—	9 ¹
Uzdolnionych	8	14 ¹	8	11	11	4 ¹	7	63 ²
Nieuzdolnionych	3	4	8	5	3	2	—	25
Do egz. popr. przeznaczono	1	6	5	10	7 ¹	3	—	42 ¹
Nie klasyfikowano	—	0 ¹	0 ¹	1	—	—	—	1 ²
Razem	13	24 ²	23 ¹	32	22 ¹	9 ²	7	130 ⁶
10. Uwolnionych.								
Od nauki gimnastyki	1	—	3	7	1	1	3	16

T Y T U Ł Y:	W K L A S I E							
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII	Razem
11. Przedmioty nadobowiązkowe i względnie obowiązkowe.								
Język ruski (wzgl. obow.)	—	—	3	6	6	1	—	16
Pracownia chemiczna	—	—	—	—	1	8	—	9
Śpiew	7	7	5	4	4	7	4	38
Stenografia	—	—	3	2	1	1	—	7
Razem	7	7	11	12	12	17	4	70
12. Opłaty szkolne.								
Złożyło opłatę szkolną								
w I. półroczu	6	6 ¹	7	3	6 ¹	4	2 ¹	34 ³
w II. półroczu	7	2	4	2	5	8	1	29
Było uwolnionych od całej opl.								
w I. półroczu	5	12	20	25 ¹	21 ¹	11 ¹	4	98 ³
w II. półroczu	6	17	22	22	20	8	5	100
Opłata szkolna wynosiła								
w I. półroczu K.	180	180	210	90	180	120	60	1020
w II. półroczu K.	210	90	120	60	180	240	60	960
Razem	390	270	330	150	360	360	120	1980
13. Fundusz na środki naukowe								
Taksy wstępu wynosił K.	67.20	88.20	46.20	33.60	33.60	8.40	16.80	294 K.
Datki na zbiory naukowe wyn. K.	32	46	60	60	62	44	34	346.—
Datki za dupl. świadectw. K.							8	8.—
Razem	99.20	134.20	106.20	93.60	95.60	52.40	58.80	648 K.
Datki na gry i zabawy.	16	23	30	34	31	22	17	173
14. Stypendya.								
Ilość stypendyów	—	—	—	—	2	—	—	2
Kwota pobranych stypendyów K.	—	—	—	—	570	—	—	570

Kronika zakładu.

W dniu rozdania świadectw w r. 1914 nadeszła straszna wiadomość o tragicznej śmierci Najdostojniejszego Arcyksięcia Franciszka Ferdynanda Następcy tronu i Jego Małżonki, ks. Zofii Hohenberg. W miesiąc potem 28 lipca 1914 podjęła Monarchia dla koniecznej obrony godności i powagi mocarstwowego swego stanowiska przeciw Serbii narzuconą wojnę, od której świat cały zapłonął łuną i pożogą. Postępujące wypadki po sobie lotem błyskawicy objęły Galicyę wrzawą wojenną. Wskutek inwazyi rosyjskiej nie funkcjonował nasz zakład w roku szkolnym 1914|15. Z nauczycieli żaden w czasie inwazyi rosyjskiej w Jarosławiu nie przebywał. Dopiero, kiedy po słynnej historycznej klęsce Rosyan pod Gorlicami pękł walec parowy armii nieprzyjacielskiej, zajaśniała i dla Jarosławia chwila promienna. Dnia 16 maja 1915 wkroczyły armie sprzymierzone do miasta Jarosławia, pędząc przed sobą niedobitki armii rosyjskiej.

I zaraz wkrótce potem rozpoczęto starania, aby podjąć na nowo naukę w szkole realnej. Trudności do pokonania były wielkie: budynek szkoły realnej zajęty przez wojska niemieckie, będące w przemarszu na wschód, — a o wynajęciu jakiegoś lokalu marzyć nie można było, gdyż miasto przedstawiało stan godny opłakania. Dzięki uprzejmności W.P. Teofila Isakowicza, c. k. dyrektora Dyrekcyi skarbowej okręgu jarosławskiego, otrzymaliśmy wraz z tut. c. k. gimnazyum pomieszczenie na II. p. w budynku dyrekcyi skarbu. (Mieliśmy do dyspozycyi 14 ubikacyi.) Ponieważ gimnazjaliści nie mogli mieć nauki w budynku gimnazyalnym, bo był zamieniony na szpital wojsk niemieckich, dlatego postanowiliśmy wprowadzić na razie regularną naukę szkolną dla gimnazjalistów i realistów razem.

W dniach 9 i 10 sierpnia odbyły się wpisy. Zapisano się do tak zwanych klas podwójnych czyli skombinowanych uczniów: do II klasy 8, do III 10, do IV 12, do V 13, do VI 10, do VII 7, i do klasy VII jako przygotowawczej 3; razem 63 uczniów. Liczba ta w najbliższych dniach wzrosła do 82. Uczniowie klasy VII nie tworzyli klasy właściwej, gdyż ich liczba była zbyt mała, lecz mieli przystąpić z końcem września do egzaminu z materiału klasy VII jako prywatyści, a następnie do egzaminu dojrzałości.

Ponieważ z powodu wypadków wojennych tylko znikoma

garstka uczniów mogła pobierać naukę w sposób normalny, a przeważnie część młodzieży nie korzystała z nauki prawidłowej, dlatego postanowiła c. k. Rada Szkolna Krajowa okólnikiem z d. 12 sierpnia 1915 L. 16730 IV, wydanym na mocy rozporządzenia ministerjalnego w ten sposób zorganizować naukę w tych szkołach średnich, które w r. szk. 1914|15 wskutek inwazyi wroga musiały zaniechać normalnej pracy, aby we wszystkich klasach, wyjąwszy klasę I materiał dwóch lat szkolnych przerobiono przy wskazanych ograniczeniach i skróceniach w przeciągu roku szkolnego 1915|16.

Stosownie do tego rozporządzenia przydzielono do klasy I tylko tych uczniów, którzy w r. 1913|14 ukończyli trzecią klasę szkoły ludowej i złożyli egzamin wstępny do szkoły średniej. Do II klasy przyjęto tych uczniów, którzy w roku szk. 1913|14 ukończyli z pomyślnym wynikiem 4 klasę szkoły ludowej, i albo dawniej albo też z początkiem roku szk. 1915|16 złożyli egzamin wstępny do I klasy realnej, albo wreszcie tych, którzy w roku 1914|15 nie ukończyli z pomyślnym wynikiem I. klasy. Do III. klasy przyjęto tych uczniów, którzy w r. szk. 1913|14 ukończyli I. klasę, albo przy klasyfikacji za r. 1913|14 przeznaczeni zostali do powtórzenia materiału klasy III i t. d.

Z końcem I. półrocza uczniowie klas skombinowanych otrzymali formalne świadectwo roczne z tej klasy, której materiał był przerobiony w tem półroczu. Niedostateczną notę z jednego przedmiotu, otrzymaną przy klasyfikacji półrocznej, mógł uczeń poprawić po upływie 6 tygodni. Uczniowie zaś, którzy z końcem I. półrocza nie odpowiedzieli wymaganiom z kilku przedmiotów przeszli w II półroczu do skombinowanej klasy bezpośrednio niższej czyli powtarzali ten sam materiał ponownie. Uczniowie, którzy w r. 1914|15 ukończyli pewną klasę prawidłowo w jednej ze szkół średnich państwowych lub prywatnie, albo też na jednym z kursów, urządzonych dla młodzieży poza granicami kraju, mogli (o ile zgłosili się do zapisu w szkole średniej z klasami skombinowanymi,) być przyjęci do odpowiedniej klasy i powtarzali jeszcze raz przerobiony już materiał nauki, ale nie otrzymali za I. półrocze żadnego świadectwa, a ich udział w nauce i zachowaniu się były uwzględnione przy klasyfikacji za II półrocze.

W pierwszych dniach września przeniosła się szkoła realna do Bursy Polskiej i rozpoczęła się już osobna nauka dla realistów (gimnazjaliści nadal pozostali w budynku c. k. Dyrekcyi

skarbu.) A kiedy z końcem września opróżniły nasz gmach wojska, po przeprowadzonej dezynfekcyi i oczyszczeniu budynku sprowadziliśmy się do własnych sal szkolnych w pierwszych dniach października.

Grono nauczycielskie doznało zmian z powodu wypadków wojennych, a mianowicie :

Prof. Władysław Konieczny, jako rezerwowy porucznik pełni służbę wojskową od początku wojny.

Zast. nauczyciela Franciszek Sykutowski wstąpił w ochotnicze formacje Legionów polskich (we wrześniu 1914) i jako chorąży brał czynny udział w walkach Karpackich, gdzie w jesieni 1914 dostał się do niewoli rosyjskiej.

Asystent Władysław Liśkiewicz służy w ukraińskim pułku.

W dniu 13. lipca 1915. umarł w Żywcu prof. VIII. rangi

Tadeusz Rozmusk

osierocając żonę i dwoje dzieci.

Ś. p. profesor pełnił przez 16 lat obowiązki nauczycielskie, a w c. k. szkole realnej w Jarosławiu pracował od r. szk. 1904|1905. Cichy pracownik, nie pragnący rozgłosu, oddawał się z zamiłowaniem badaniom chemicznym. Przez Jego pracownię chemiczną przesunęło się kilka szeregów uczniów, u których rozbudził ś. p. Profesor interes dla analizy i syntezy chemicznej.

Od lutego 1915. r. pracuje ś. p. w c. k. szkole realnej w Żywcu, dokąd przeniósł się z powodu wypadków wojennych, zaszytych w Galicyi wschodniej i środkowej. I tu wśród zmienionych warunków jedna sobie cześć i poważanie. Zdała od stałej siedziby służbowej kończy życie swoje w sile wieku, mając lat 39.

Pogrzeb odbył się dnia 15 lipca 1915. w Żywcu, przy współudziale licznej publiczności, Grona nauczycielskiego i młodzieży szkoły realnej.

Cześć Jego pamięci.

Dnia 11 sierpnia 1915 rozpoczął się rok szkolny uroczystym nabożeństwem w kościele O.O. Reformatów, a d. 12 sierpnia rozpoczęła się regularna nauka. Uczyli od samego początku: dyrektor dr. Jan Ralski, profesorowie: Franciszek Gartner, Józef Kaniak, Tadeusz Kaniowski, Stanisław Komęza, Ks. Walenty Litwin, Józef Steczko i Tadeusz Tenczarowski. Powoli przybywali inni profesorowie i obejmowali obowiązki nauczycielskie. Z końcem września były już wszystkie siły nauczycielskie.

Dnia 18 sierpnia brała udział młodzież w uroczystym nabożeństwie, urządzonem w dniu rocznicy urodzenia Najjaśniejszego Pana.

Dnia 9 września i 19 listopada było uroczyste nabożeństwo za spokój duszy ś. p. Cesarzowej Elżbiety, w którym uczestniczyła katolicka młodzież wraz z Gronem nauczycielskiem.

Dnia 14. września odbyły się wpisy do I. klasy zwykłej a 15]9 egzamin wstępny. Zgłosiło się 11 uczniów, wszyscy zdali. Liczba uczniów w zakładzie była: w I kl. 11, II 14, III 15, IV 23, V 24, VI 16, VII 12, VII przygotowawcza 4 razem 129.

Dnia 4 października obchodził Zakład Imieniny Najjaśniejszego Pana uroczystym nabożeństwem, które zakończono odśpiewaniem hymnu „Te Deum laudamus“ i „Hymn Ludu“ Po nabożeństwie zgromadziła się młodzież w sali gimnazjalnej, gdzie wobec uczniów szkoły realnej i gimnazjum, Grona nauczycielskiego obydwóch zakładów prof. Andrzej Wondaś przedstawił życie, działalność i dobrodziejstwa Najjaśniejszego Pana, wyświadczone wszystkim ludom, zamieszkającym monarchię, a następnie uczniowie odśpiewali znowu „hymn ludu“.

Dnia 13. października młodzież brała udział w żałobnym nabożeństwie, urządzonem za żołnierzy poległych na polu chwały, pochodzących z Jarosławia i okolicy.

Dnia 26. października obchodził Zakład uroczystość Patrona szkolnego św. Jana Kantego.

Dnia 2. grudnia jako w 67 rocznicę wstąpienia na tron Jego Ces. i Król. Mości Franciszka Józefa I. odbyło się uroczyste nabożeństwo dziękczynne, w którym uczestniczyła katolicka młodzież zakładu wraz z całym Gronem. Po nabożeństwie profesor Michał Gonet wyjaśnił młodzieży znaczenie tej uroczystości, poczem wszyscy obecni wznieśli trzykrotny okrzyk na cześć Najjaśniejszego Pana i odśpiewali hymn ludu. W dniu tym uwolnioną była młodzież od nauki szkolnej.

Dnia 22 grudnia odbył się poranek ku czci Trzech wieszczów polskich,

Dnia 15 lutego zakończono I. półrocze, a 15 lipca rozpoczęło się II. półrocze.

Dnia 15 kwietnia była młodzież na żałobnym nabożeństwie za duszę ś. p. namiestnika Colarda.

Dnia 16 maja brała młodzież udział w uroczystym nabożeństwie, urządzone przez Reprezentację miasta Jarosławia, z okazji pierwszej rocznicy uwolnienia miasta od inwazyi rosyjskiej.

Dnia 21 maja brała młodzież udział w obchodzie ku czci wiekopomnej rocznicy nadania Konstytucyi Trzeciego Maja, tudzież w odsłonięciu honorowej Tarczy Legionów polskich, fundowanej przez Radę miasta Jarosławia.

Dnia 28 czerwca brał udział Zakład w nabożeństwie żałobnym za duszę ś. p. cesarza Ferdynanda.

Dnia 8 lipca byli uczniowie na żałobnym nabożeństwie za dusze ś. p. Arcyksięcia Franciszka Ferdynanda i Jego Małżonki Ks. Zofii Hohenberg.

W ciągu roku szkolnego uczniowie wyznania katolickiego przystępowali trzykrotnie do spowiedzi i Komunii św.; przed spowiedzią wielkanocną odprawiali rekolekcyje wspólne pod przewodnictwem XX. katechetów obrządków.

Dnia 15 lipca zakończono rok szkolny uroczystym nabożeństwem.

W akcji humanitarnej brała młodzież udział, a mianowicie we wrześniu i czerwcu zbierali przedmioty z wełny i kauczuku, a nadto byli czynnymi w „Tygodniu Czerwonego Krzyża“ wedle ułożonego programu.

*

*

W myśl polecenia c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty należałoby w rocznym sprawozdaniu przedstawić udział Zakładu w wojnie światowej. Niestety, mimo starań Dyrekcyi, nie można tego uczynić w obecnym sprawozdaniu, albowiem mimo kilkakrotnych próśb, skierowanych do uczniów i ich rodziców, jakoteż mimo ogłoszenia stosownej odezwy w pismach krajowych w sprawie dostarczenia Dyrekcyi zakładu dokładnych wiadomości o byłych uczniach i profesorach, służących w wojsku lub poległych w boju, nadesłano tylko bardzo skąpe doniesienia. Dlatego w tym roku ograniczy się na podaniu nazwisk uczniów, którzy w r. szk. 1913|14 i w r. 1915|16 uczęszczali do zakładu, a obecnie pełnią obowiązki wojskowe.

A) Uczniowie którzy w r. 1913/14 uczęszczali do zakładu, a w r. szk. 1915/16 nie wpisali się zupełnie, bo pełnią służbę wojskową: (Nazwiska podaje się według klas, które ukończyli w r. 1913/14

KLASA III.

1. Bojarski Stanisław	4. Królikiewicz Władysław (leg.)
2. Frajdenberg Stefan (legionista)	5. Socha Michał (leg.)
3. Gall Aleksander	6. Szott Bronisław

KLASA IV.

1. Klimczak Jan	4. Welz Władysław (leg.)
2. Michalski Ździsław (leg.)	5. Winogrodzki Maryan
3. Sroka Maryan (leg.)	6. Wraży Leon (leg.)
	7. Żak Jan

KLASA V.

1. Guzik Franciszek	6. Łabaziewicz Alfred (leg.)
2. Hatała Anatol	7. Łojak Mieczysław
3. Hatała Roman	8. Mączyński Eugeniusz
4. Ilkowski Stanisław (leg.)	9. Rosenberg Leizor
5. Kałamarz Roman	10. Wierzbicki Eugeniusz

KLASA VI.

1. Haszcyz Orestes	3. Król Antoni
2. Kowalski Władysław	4. Mizgalewicz Julian (leg.)

KLASA VII.

1. Herbinger Jan	2. Ralski Lesław
	3. Sandig Maurycy

B) Uczniowie, powołani do czynnej służby w r. szk. 1915/16.

KLASA V.

1. Ekert Karol	5. Milli Zygmunt
2. Koczyrkiewicz Eugeniusz	6. Niziński Stanisław (leg.)
3. Kwaśnij Eustachy	7. Orbach Abraham
4. Mieszczyk Karol	8. Strycharczyk Eugeniusz
	9. Trybułowski Karol

KLASA VI.

1. Bochno Teodor	4. Mazurkiewicz Franciszek
2. Harassek Adam	5. Sanak Mieczysław
3. Markowski Waleryan	6. Stölzer Emanuel
7. Zawisza Emil	

KLASA VII.

1. Wójcicki Roman

XIV.

Egzamina dojrzałości.

A.) Matura normalna.

W roku szkolnym 1915/16. składało maturę normalną w 3 terminach:

a) uczniów publicznych z ukończoną bezpośrednio VII. kl. 7	
b) prywatystów	3

Razem	10
-------	----

Piśmienne egzamina dojrzałości w terminie jesiennym odbyły się w dniach 28 i 30 września, 1 i 2 października 1915.

Tematy do piśmiennego egzaminu był następujące:

1. Z języka polskiego:

- a) Dlaczego Konrad, a dlaczego Irydyon uzyskali darowanie win?
- b) Znaczenie Bałtyku w historyi Polski.
- c) Wykazać znaczenie marznięcia wody w przyrodzie.

2. Z języka niemieckiego:

Przetłumaczyć z Zakrzewskiego: *Historia starożytnego wschodu* — Persowie ustęp p. t. „Daryusz organizatorem państwa perskiego“.

3. Z języka francuskiego:

Przetłómaczyć na język polski z „Wypisów“ Węcowskiego i Szaroty: „La France II.“ ustęp p. t. „Carriere de Napoléon Bonaparte.“

4. Z geometryi wykreślnej:

- a) Dane dwie proste równoległe **l** i **m** i na jednej z nich

punkt „A“. Wykreślić rzuty sześciokąta umiarowego, którego jeden wierzchołek byłby w punkcie „A“, a boki przeciwległe na danych prostych.

b) Wykreślić perspektywę następującego utworu: na płycie kwadratowej spoczywa ostrosłup ścięty o tej samej podstawie, na tymże graniastosłup prosty zakończony ostrosłupem. Oś wspólna pionowa, krawędź podstawowa płyty zawiera z pionem kąt 30° . Przyjąć wymiary w rzutach prostokątnych.

c) Przez punkt „A“ zewnątrz danej kuli leżący, poprowadzić proste styczne do danej kuli i równoległe do danej płaszczyzny „P“.

Ustny egzamin w terminie jesiennym odbył się dnia 4. października 1915.

Piśmienne egzamina w terminie wiosennym odbyły się w dniach 5 — 9 maja 1916.

Tematy do piśmiennego egzaminu dojrzałości były następujące:

1. Z języka polskiego:

a) Wyjaśnić zdanie Mickiewicza: „Pan maluczkiem objawia, czego wielkim odmawia“ na podstawie *Dziadów*, cz. III.

b) Zalety i wady ustroju Rzeczypospolitej polskiej.

c) Wpływ szerokości geograficznej na szatę roślinną ziemi.

2. Z Języka niemieckiego:

Przetłumaczyć z „Opowiadań z dziejów austriackich i powszechnych dla szkół wydziałowych“ Mieczysława Zaleskiego ustęp p. t. „Sztuka drukarska“ (str. 97 i 98.)

3. Z języka francuskiego:

Przetłumaczyć na język polski z „Wypisów“ Węckowskiego i Szaroty: La „France II“. na str. 86. ustęp p. t. „La Pologne par Lamennais — od początku t. j. od słów: „Du côté où le soleil do końca t. j. do słów na str. 87. . . . vaincre par eux.

4. Z geometrii wykreślnej:

a) Wykreślić miejsce geometryczne punktów, równo oddalonych od dwu przecinających się płaszczyzn.

b) Wykreślić cień własny, rzucony (i do wnętrza) ostrosłupa wydrążonego prostego, pięciociennego, którego wierzchołek leży na płaszczyźnie Π_1 , a podstawa jest równoległą do Π_1 .

Świadectwo dojrzałości otrzymali: *)

W terminie jesiennym		Data urodzenia	Miejsce urodzenia	Religia
Data egz.	NAZWISKO i IMIĘ			
4. X. 1915	1. Rokosz Jan	21/10 1896	Lubaczów	rz. kat.
	2. Szczekot Augustyn	18 6 1895	Tryńcza	gr. kat.
	W terminie wiosennym :			
10. V. 1916	3. Wójcicki Roman	17 7 1898	Lubaczów	gr. kat.
11. VII. 1916	4. Barański Józef	10/10 1897	Jarosław	rz. kat.
	5. Halpern Chanine	16 2 1899	Rawa Ruska	moż
	6. Kling Henryk	1 7 1896	Kołomyja	"
	7. Ostriański Ludwik	26 8 1898	Kopki	rz. kat.
	8. Wysoczański Jan	29 4 1897	Podhajce	gr. kat.
	9. Zawitkowski Stanisław	17 4 1894	Jarosław	rz. kat.

*) Tłusty druk oznacza dojrzały z odznaczeniem.

B) Matura wojenna.

Maturę wojenną składali w tutejszym zakładzie powołani do czynnej służby wojskowej:

a) uczniowie, którzy w. r. szkolnym 1913|14 ukończyli VI. klasę z pomyślnym wynikiem.

b) uczniowie prywatni, którzy złożyli egzamin z materiału naukowego VI kl. i przypuszczeni zostali do egzaminu dojrzałości na podstawie rozp. c. k. R. S. K. z d. 10 I. 1916 l. 2990.IV w myśl rozporząd. Ministeryalnego z d. 10 X. 1914 l. 2988/KUM.

W 3 terminach (30 sierpnia 1915, 27 września 1915 i 24 stycznia 1916 odbyły się egzamina dojrzałości pod przewodnictwem dyrektora zakładu.

Do egzaminu zgłosiło się uczniów . . .	8
Komisye uznały za dojrzałych jednogłośnie . . .	7
dojrzałych większością głosów . . .	1
Razem . . .	8

Uwaga: Maturę wojenną składać można w każdym czasie nawet podczas feryi głównych.

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

L.p.	Nazwisko i Imię	Data urodzenia	Miejsce urodz.	Data egzaminu	Siedziba szkoły re-alnejucznia	Religia
1.	Król Antoni	31/I. 1896	Jarosław	30/8	Jarosław	gr. kat.
2.	Mizgalewicz Julian	3/I. 1894	Jarosław	27/9	„	rz. kat.
3.	Bochno Teodor	6/III. 1897	Jarosław	24/1	„	gr. kat.
4.	Harassek Adam	23/XII. 1897	Niżankowice	24/1	„	rz. kat.
5.	Markowski Waleryan	9/XII. 1897	Sieniawa	24/1	„	„
6.	Mazurkiewicz Franciszek	1/X. 1897	Lubaczów	24/1	„	„
7.	Sanak Mieczysław	1/I. 1897	Jarosław	24/1	„	„
8.	Zawisza Emilian	18/IV 1897	Mikulicze	24/1	„	„

XV.

W Y K A Z K S I A Ź E K

na rok szkolny 1916/17.

w tutejszym zakładzie.

I. KLASA.

Religia,

K. h.

a) rit. lat. Dr. Jan Ślusarz, Katechizm religii katolickiej dla młodzieży szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1908. Opr. 1.—

b) rit. gr. Serednyj Katychezizm chrystyjańsko-katolickoi religii, odobrenyj awstr. Epyskopatom. Lwiw 1906 Opr. —80

Język polski, Franciszek Konarski, Zwięzła gramatyka języka polskiego. Lwów 1911 Opr. —50

Dr. Maryan Reiter, Czytania polskie dla I. klasy z ilustracjami. Lwów 1910. Opr. 3.—

Język niemiecki, Dr. L. German, Dr. K. Petelenz, St. Gayczak Ćwiczenia niemieckie dla I. klasy. Wyd. 7 z ilustracjami. Lwów 1910 Opr. 2·40

Geografia, K. Benoni i L. Tatomir, Krótki rys geografii, oprac. Wierzbicki. Wyd. 9. Lwów 1908 Opr. 1.—

Historia powszechna, Bronisław Gebert i Gizela Gebertowa, Opowiadania z dziejów ojczystych. Lwów 1912. Wyd. 2. zmienione Opr. 2·50

Matematyka, Ignacy Kranz, Arytmetyka na kl. I. Kraków 1911. Opr. 1·50

Ignacy Kranz. Geometrya poglądowa na klasę I. Wyd. 2. Kraków 1912 Opr. 1·30

Historia Naturalna, Dr. Józef Nussbaum i J. Wiśniowski. Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1910 Opr. 3·60

Józef Rostafiński, Botanika szkolna na kl. niższe Wyd. 7. Kraków 1914 Opr. 2·50

II. KLASA.

Religia,

a) rit. lat. Ks. Dr. Jan Ślusarz, Katechizm religii katolickiej dla młodzieży szkół średnich. Wydanie 3, Lwów 1908
Opr. 1.—

b) rit. gr. Seredlnyj Katychyzm chrystyjańsko - katolickoi religii odobreny, awstr. kl. I. Epyskop. Lwiw 1906 Opr. —80

Język polski, Antoni Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 11. Lwów. Opr. 2:40

Maryan Reiter, Czytania polskie dla II. klasy. Lwów 1911.
Opr. 3:40

Język niemiecki, Dr. L. German, Dr. K. Petelenz, St. Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla II. klasy. Wyd. 6 Lwów 1912.
Opr. 2:80

Geografia, Michał Siwak, Geografia dla II. i III. klasy. Wyd. 2. Lwów 1913 Opr. 3:20

Historia powszechna, Bronisław Gebert i Gizela Gebertowa. Opowiadania z dziejów monarchii austr.-węg. Lwów 1912.
Opr. 2:50

Matematyka, Ignacy Kranz, Arytmetyka na klasę II. Kraków 1911 Opr. 1:50

Ignacy Kranz, Geometria poglądowa, na klasę II szkół średnich. Wydanie 2 Kraków 1914 Opr. 1:40

Historia naturalna, Dr. Józef Rostafiński, Botanika szkolna dla klas niższych. Wyd. 7 Kraków 1914 Opr. 2:50

Dr. J. Nussbaum i J. Wiśniowski, Wiadomości z Zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3 Lwów 1910. 3:60

III. KLASA.

Religia.

a) rit. lat. Ks. Jougan, Liturgika. Wyd. 4. Lwów 1910
Opr. 1:40

Ks. Dąbrowski, Historia biblijna zakonu starego Wyd. 4. Lwów 1911 , Opr. 1:70

b) rit. gr. Torońskij A. Istoryja biblijna staroho zawita. Wyd. 2 Lwiw 1899 Opr. 2.—

Liturgika. Wydanie Kryżka Katyłykyw. (W druku)

Język polski, Antoni Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 11 Lwów 1910 Opr. 2:40

Dr. Maryan Reiter, Czytania polskie dla III. klasy z ilustr. Lwów 1912 Opr. 3:40

- Język niemiecki**, L. German, K. Petelenz, St. Gayczak. Ćwiczenia niemieckie dla klasy III. Wydanie 5. Lwów 1911. Opr. 2·80
A. Jahner. Deutsche Grammatik, Wydanie 4. Lwów 1911. Opr. 2·20
- Język francuski**, Dr. St. Węckowski, Książka do nauki języka francuskiego. Część I. Wyd. 3. Lwów 1913 Opr. 2·30
- Geografia**, Michał Siwak, Geografia dla II. i III. klasy Wyd. 2. Lwów 1913 Opr. 3·20
- Historya**, Bronisław Gebert i Dr. Gizela Gebertowa, Opowiadania z dziejów monarchii austr.-węg. Lwów 1912 Opr. 2·50
Dr. A. Zipper, Opowiadania z mitologii Greków i Rzymian Lwów 1897 Opr. 2·40
- Matematyka**, Ignacy Kranz, Arytmetyka dla klasy III. Kraków 1910 1·80
Ignacy Kranz, Geometrya pogładowa na klasę III. Kraków 1910 Opr. 1·80
- Fizyka**, A. M. Kawecki i Fr. Tomaszewski, Fizyka dla niższych klas szkół średnich. Wyd 7. Kraków 1912 Opr. 2—

IV. KLASA.

Religia,

- a) rit. lat. Ks. Dąbrowski, Historya biblijna zakonu nowego Wyd. 4. Lwów 1910 Opr. 1·70
- b) rit. gr. Toroński A, Istoryja biblijna nowoho zakona. Wyd. I. II. Lwiw 1901 Opr. 1·60
- Język polski**, Antoni Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna, Wyd. 11. Lwów 1910 Opr. 2·40
Franciszek Próchnicki i Dr. Konstanty Wojciechowski, Wypisy polskie. Tom. V. Lwów 1911 Opr. 3·80
Franciszek Próchnicki, O ważniejszych gatunkach poezyi i prozy. Dodatek do Wypisów polskich, tom V. brosz. —25
- Język niemiecki**, L. German, K. Petelenz, St. Gayczak. Ćwiczenia niemieckie dla IV. klasy. Wyd 4. Lwów 1910 Opr. 3—
Dr. A. Jahner, Deutsche Grammatik. Wyd. 4. Lwów 1911 Opr. 2 20
- Język francuski**, Dr. Stanisław Węckowski, Książka do nauki języka francuskiego. Część II. Lwów 1910 Opr. 2·80
- Język ruski**, Kokorudz-Konarski, Gramatyka ruska dla Polaków. Lwów. 1910 Opr. 2—
Bohdan Łepki, Czytanka ruska 1904 1·20

- Geografia**, Stanisław Majerski, Geografia monarchii austr.-węgierskiej. Wyd. 6. Lwów 1912 Opr. 2·20
- Historya**, Mar. Janelli i Ad. Szelaǳowski, Dzieje powszechne, Część I. (w druku.)
- Matematyka**, Pl. Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wydanie 5. niezmienione. Lwów 1912. Opr. 4·50
- Ant. Łomnicki, Geometrya. Część I. dla k. IV. i V. Planimetrya, Stereometrya. Lwów 1912 Opr. 3 40
- Fizyka**, A. M. Kawecki i Fr. Tomaszewski, Fizyka dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 7. Kraków 1912. Opr. 2·—
- Chemia**, Bronisław Duchowicz i Józef Wiśniowski, Wiadomości z chemii i mineralogii dla klas niższych. Lwów 1911. Opr. 2·80

V. KLASA.

Religia,

- a) rit, lat. Ks. Dr. Maciej Sieniatycki, Ogólna katolicka dogmatyka. Wyd. 2. 1908. Dogmatyka szczegółowa. Opr. 2·20
- b) rit gr. A. Toroński, Chryst. katol. dogmatyka fundamentalna i apologetyka dla klas wyższych. Wyd. 2. Lwów 1906 Opr. 2·—
- Język polski**, Stanisław Tarnowski i R. Bobin. Wypisy polskie dla szkół realnych i seminariów nauczycielskich. Tom I. Wyd. 5. Lwów 1912 Opr. 3·—
- Zathey. Antologia rzymska. Lwów 1898 Opr. 3·—
- Język ruski**, Gramatyka jak w klasie IV. Barwiński, Wybir z narodnoi literatury ukraińsko ruskoji dla seminarij uczytelskich. Lwów 1910 4·—
- Język niemiecki**, Jul. Ippoldt u. Ad. Stylo. Deutsches Lesebuch für die beren Klassen der galiz. Mittelschulen I. Teil. V. Klasse. Wyd. 3. Lwów 1912 3·80
- Lektura szkolna obowiązkowa: J. Eichendorf: „Aus dem Leben eines Taugenichts“ (Wydanie Tow. Naucz. Szkół Wyższych 3·20
- Język francuski**, Dr. Stanisław Węcowski. Książka do nauki języka francuskiego. Część III. Lwów 1910. 3·20
- Historya**, Wincenty Zakrzewski, Historya powszechna. Część II. Wyd. 5. skrócone. Kraków 1911 Opr. 2·40

- Geografia**, Dr. St. Pawłowski, Geografia dla klas wyższych. Część I. Lwów 1913 Opr. 2'30
- Matematyka**, Pl. Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 5. niezmienione Lwów 1912. Opr. 4'50
- Ant. Łomnicki, Geometria. Część I. i II. dla klasy IV. i V. Planimetria i Stereometria. Lwów 1912 Opr. 3'40
- Mikołaj Czajkowski i Włodzimierz Kuczer. Czterocyfrowe tablice logarytmów i funkcji trygonometrycznych (w druku.)
- Historia naturalna**, Józef Rostafiński, Botanika szkolna dla klas wyższych. Wydanie 4. Kraków 1911 3'20
- Chemia**, L. Brunner i St. Tołłoczko, Chemia nieorganiczna. Kraków 1907. Wyd. 3. 3'40
- Geometria wykreślna**, Łazarski Zasady geometrii wykreślnej (z atlasem). Wyd. 4. Lwów 1915 3'40

VI. KLASA.

Religia,

- a) rit. lat. Ks. Dr. Karol Szczeklik, Etyka katolicka. Wyd. 5. Kraków 1912 Opr. 2'20
- b) rit. gr. Dorożyński, Etyka. Lwów 1914. 2'—

- Język polski**, Stanisław Tarnowski i R. Bobin, Wypisy polskie dla szkół realnych i seminariów nauczycielskich. Tom I. Wyd. 5. Lwów 1912. Opr. 3'—
- Stan. Tarnowski i R. Bobin, Wypisy polskie dla szkół realnych i seminariów nauczycielskich. Tom II. Wydanie 4. Lwów 1909 3'—
- Zathey, Antologia rzymska. Lwów 1898 Opr. 3'—

- Język ruski**, Gramatyka jak w klasie IV. Barwiński, Wybór z narodnoji literatury ukraińsko ruskoji dla seminarij uczytelskich. Lwiw 1910 4'—

- Język niemiecki**, Jul. Ippoldt i Ad. Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen III. Teil VII. Klasse. Lwów 1911 Wyd. 2 4'—
- Lektura szkolna obowiązkowa. Lessing: „Minna von Barnhelm“ Grillparzer: „Die Ahnfrau.“ — Lektura domowa: Schiller: „Die Jungfrau von Orleans.“

- Język francuski**, Dr. Stanisław Węckowski i Dr. J. Szarota, La France. I. Lwów 1910 Opr. 3'50

- Historia**, Wincenty Zakrzewski, Historia powszechna. Część III. Wyd. 4. skrócone. Kraków 1908 Opr. 2'80

- Geografia**, Dr. Stanisław Pawłowski, Geografia dla klas wyższych. Część II [w druku].
- Matematyka**, Pl. Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 5. niezmięnione. Lwów 1912, Opr. 4·50
 Ignacy Kranz, Logarytmy Wyd. 2, Kraków 1912 Opr. 1·30
 Ant. Łomnicki, Geometria. Część III. i IV. Trygonometria. Geometria analityczna, Lwów 1912 . . . Opr. 3·80
 Ignacy Kranz, Trygonometria kulista w zadaniach. Wyd. 2, Kraków 1907 Opr. —·36
- Historia naturalna**, Dr. Józef Nussbaum, Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Wyd. 2. Lwów 1912. Opr. 3 60
- Chemia**, Br. Duchowicz, i A. Bolland, Chemia organiczna Wydanie 2. Lwów 1912 Opr. 3·40
- Fizyka**, A. M. Kawecki i Fr. Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Wyd. 5. Kraków 1913 Opr. 3 —
- Geometria wykreślna**, Łazarski, Zasady geometrii wykreślnej [z atlasem] Wyd. 4. Lwów 1914 Opr. 3 40

VII. KLASA.

Religia,

- a] rit. lat. Ks. Walenty Gadomski, Zarys historii kościoła katolickiego. Wyd. 3. Kraków 1911 Opr. 3 —
- b] rit. gr. Wapler-Stefanowycz, Istoria chryst. katolyckoji cerkwy. Lwiw. 1903 2 —

Język polski, Stanisław Tarnowski i R. Bobin Wypisy polskie. Część II. Wyd. 4. Lwów 1909. Opr. 3 —

Zathey, Antologia grecka, Lwów 1894 [Wyczerp] Opr. 4 —

Zathey, Antologia rzymska. Lwów 1898 Opr. 3 —

Język niemiecki, Jul. Ippoldt i Ad. Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galiz. Mittelschulen III, Teil, VII. Klasse. Wyd. 2. Lwów 1911 Opr. —4 —

Jul Ippoldt, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galiz. Mittelschulen IV. Teil VIII. Klasse. Lwów 1909
 Opr. 4 —

Lektura szkolna obowiązkowa: Schiller: „Wallenstein.“
 Lessing: „Emilia Galotti“ [Wydanie T. N. S. W.]

Język francuski, Dr. St. Węckowski i Dr. J. Szarota La France II. Lwów 1910 Opr. 4 —

Historia, Wincenty Zakrzewski, Historia powszechna. Część III. Wyd. 4. skrócone. Kraków 1908 Opr. 2·80

Anatol Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich z nią połączonych. Wyd. 4. Kraków 1910 . Opr. 2—
 Stan. Głębiński i L. Finkel, Historia i Statystyka austriacko-węgierskiej monarchii. Wyd. 4. [w druku.]

Matematyka, Pl. Dziwiński, Zasady algebry . Wyd. 5. Lwów 1912 Opr. 4.40

Ignacy Kranz, Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych. Wydanie 2. Kraków 1911 [Książka pomocnicza] Opr. 3.50

Ignacy Kranz, Logarytmy. Kraków 1911 Opr. 1.20

Ignacy Kranz, Trygonometria kulista w zadaniach. Wyd. 2. Kraków 1907 —36

Historia naturalna, M. J. Łomnicki, Mineralogia i geologia
 Wyd. 7. Lwów 1913 2.80

Fizyka, A. M. Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Wyd. 5. Kraków 1913. Opr. 3.60

Geometria i rysunki geometryczne, Łazarski, Zasady geometrii wykreślnej [z atlasem]. Wyd. 4. Lwów 1914 Opr. 3.40

Bursy i internaty.

Bursa polska im Kopernika, założona przez ś. p. Ks. Franciszka Wojnara, jakoteż Bursa ukraińska ruska im św. Onufrego, założona i utrzymywana przez Towarzystwo, nie funkcjonowały w r. szkolnym 1915/16 z powodu zajęcia budynków na cele wojskowe (są w nich umieszczone szpitale wojskowe.)

Chcąc przyjść z pomocą choć w małej części biednej a bardzo potrzebującej młodzieży, z inicjatywy WP. Kamili Rawskiej, żonyc. k. radcy Namiestnictwa zawiązało się Kółko Pań, które rozdzielało między młodzież obiad w kasztorze O.O. Reformatorów. Za tę pracę ofiarną składa Dyrekcyja na tem miejscu serdeczne dzięki.

Towarzystwo Opieki nad ubogą młodzieżą udzieliło w r. szkolnym 1915/16 wsparć kilku uczniom zakładu, przeznaczwszy na ten cel 100 kor. Na czele Towarzystwa stoi obecnie profesor gimnazjalny Adam Wilusz jako prezes, a ze szkoły realnej zasiadał w Wydziale prof. Tadeusz Kaniowski.

Imienny spis uczniów.

Uczniowie chlubnie uzdolnieni oznaczeni są tłustemi czcionkami. — Data w nawiasie podaje, kiedy uczeń wystąpił z zakładu.)

Klasa I.

1. Beer Tadeusz	9. Kratz Romer
2. Czołhan Karol	10. Orbach Jonas
3. Dłuszyński Mikołaj (16 11 1915)	11. Pawulski Leon
4. Farbowski Kazimierz	12. Ralski Sławomir
5. Gryziecki Kazimierz	13. Steczko Edward
6. Gustowicz Maryan	14. Walla Maryan
7. Kółtko Jan (30 10 1915)	15. Werchoń Maryan
8. Kozło Stanisław	16. Zacharczuk Mikołaj (16 12 1915)

Klasa II.

1. Bobola Kazimierz	16. Muszak Włodzimierz
2. Cukier Roman	17. Pacak Jan
3. Dąszkiewicz Zygm. (16 2 1916)	18. Preizner Andrzej (30 11 1915)
4. Dłuszyński Władysław	19. Preizner Władysław
5. Janikowski Roman	20. Rak Jan (18 12 1915)
6. Janowski Kazimierz	21. Recl Stefan
7. Kamiński Julian (15 10 1915)	22. Sroczyński Bronisław
8. Kerner Aron (pryw.)	23. Stechler Alfred
9. Kowalski Piotr	24. Stechler Michał
10. Kozło Włodzimierz	25. Szumlakowski Julian
11. Kozłowicz Julian	26. Svoboda Wiktor
12. Kozłowicz Włodzimierz	27. Tereszkowski Włodzimierz
13. Lachman Ryszard	28. Wochanka Bronisław
14. Markowski Jerzy (pryw.)	29. Wójcicki Jan
15. Milli Henryk	30. Wojtyna Franciszek

Klasa III.

1. Barański Mieczysław	15. Małecki Stanisław
2. Czołhan Tadeusz	16. Markowski Tadeusz (pryw.)
3. Derczyński Edward (25 11 1915)	17. Morawicki Jerzy
4. Dynasiewicz Bolesław	18. Nazarkiewicz Modest
5. Frankiewicz Stefan	19. Ostrowski Roman (11 3 1916)
6. Garda Ludwik	20. Ruper Władysław
7. Gonet Tadeusz	21. Serwin Adam
8. Grabowski Jerzy	22. Skrobotowicz Tad. (15 2 1916)
9. Heil Mieczysław	23. Śliwiński Piotr
10. Kamiński Jan (15 11 1915)	24. Stryjski Roman
11. Kędziora Józef	25. Strzelbicki Edward (16 2 1916)
12. Kochański Waleryan	26. Szumilak Bronisław
13. Kwieciński Zenon	27. Wajdowicz Edmund
14. Leichfried Edmund	28. Winter Mojżesz
	29. Witkowski Bronisław

Klasa IV.

1. Bielecki Ździsław	18. Radyński Adam
2. Brzezicki Emil	19. Ralski Bogumił
3. Cybyk Hipolit (18 11 1916)	20. Samborski Józef
4. Donenhirsch Józef	21. Sanak Józef
5. Golas Eugeniusz	22. Sandig Alios
6. Gregor Maryan	23. Schmidt Herbert
7. Kaczmarczyk Karol	24. Smal Jerzy
8. Korwin Ludwik	25. Sieminowicz Aleksander
9. Kosiba Roman	26. Stryjski Zenobiusz
10. Kulka Bronisław	27. Sychora Józef
11. Kunzek Stanisław	28. Szott Edward
12. Lechowicz Ludwik	29. Tabaczyński Czesław
13. Łojowski Antoni	30. Tarnawski Roman
14. Myczkowski Adam (16 2 1916)	31. Towarnicki Emil
15. Neuberg Izidor	32. Wochanka Feliks
16. Pantke Kuno (17 10 1915)	33. Wołoszyński Włodzimierz
17. Polz Otto	34. Wróblewski Antoni

35. Zieliński Bronisław**Klasa V.**

1. Albiński Tadeusz	3. Duda Franciszek
2. Bazylewicz Józef	4. Ekert Karol (9 5 1916)

5. Kasztelewicz Eugeniusz	20. Orbach Abraham (9 5 1916)
6. Keller Edward	21. Pielechowski Michał
7. Koczyrkiewicz Eug. (4 5 1916)	22. Sozański Nikodem (pryw.)
8. Kosiński Kazimierz	23. Śpiewak Franciszek
9. Król Eugeniusz	24. Stanoszek Emil
10. Król Józef	25. Stańkowski Stan. (10 5 1916)
11. Kawśnij Eustachy (3 12 1915)	26. Strycharczyk Eugen. (9 5 1916)
12. Łemecha Piotr	27. Svoboda Teodor
13. Małecki Zygmunt	28. Tabaczek Ludwik
14. Milli Zygmunt (9 5 1915)	29. Tokarz Julian
15. Milli Włodzimierz	30. Trybułowski Karol (9 5 1916)
16. Mieszczuk Karol (12 10 1915)	31. Werbenec Jan
17. Niemczyk Zdzisław	32. Wiszniewski Roman
18. Niziński Stanisław (15 9 1915)	33. Zarzycki Julian
19. Nowotarski Czesław (20 10 1915)	34. Zarzycki Karol

Klasa VI.

1. Bochno Teodor (12 10 1915)	10. Mazurkiewicz Fran. (12 11 1915)
2. Czołhan Edward	11. Michniowski Artur
3. Estkowski Stanisław	12. Ralska Zofia (pryw.)
4. Fussteig Szymon	13. Sanak Mieczysław (12 10 1915)
5. Gondek Władysław	14. Schwarz Fryderyk
6. Gosławski Maryan	15. Stachowski Mieczysław
7. Harassek Adam (12 10 1915)	16. Stölzer Emanuel (14 12 1916)
8. Malinowski Franciszek	17. Woźniakowski Mieczysław
9. Markowski Waler. (12 10 1916)	19. Zawisza Emil (12 10 1915)
19. Ks. Czartoryski Roman (pryw.)	

Klasa VII.

1. Barański Józef	4. Ostriański Ludwik
2. Halperu Chanine	5. Wójcicki Roman (9 15 1916)
3. Kling Henryk	6. Wysoczański Jan
7. Zawitkowski Stanisław	

Klasa VII. przygotowawcza.

1. Pielą Stanisław	2. Rokosz Jan
3. Szczekot Augustyn	

Do wiadomości rodziców i opiekunów.

1. Wpisy uczniów tak publicznych jak i prywatnych na rok szkolny 1916/17 wszystkich klas odbędą się dnia 29. 30. i 31. sierpnia od godziny 9-12 przed południem i od 4-5 popołudniu nadto do klas II — VII dnia 1 września od godziny 10 — 12 przed południem.

Uczniowie mają się zgłaszać do wpisu osobiście w towarzystwie rodziców lub opiekunów i przedłożyć ostatnie świadectwo roczne.

2. Uczniowie **przybywający z innych zakładów, muszą przedłożyć:**

a) Metrykę chrztu lub urodzenia,

b) Świadectwo szkolne z ostatniego półrocza, opatrzone potwierdzeniem Dyrekcyi szkolnej, iż można ich przyjąć bez przeszkody w innym Zakładzie.

c) Dekret uwolnienia od opłaty szkolnej, jeżeli takowy mają.

3. Uczniowie **zapisujący się do klasy I.** muszą przedłożyć:

a) Metrykę chrztu, lub urodzenia na dowód, że już ukończyli 10 rok życia, albo że ukończą go przed 1 stycznia 1917 r. a nie ukończyli 14 lat.

b) Świadectwo szkolne za ostatnie półrocze, jeżeli byli uczniami publicznymi.

c) Świadectwo lekarskie przebytej lub szczepionej ospy (względnie rewakcyacji).

Uczniowie nowo lub po przerwie wstępujący do klas dalszych, t. j. II—VII muszą się wykazać:

a) Świadectwem moralności za czas, przez który do szkoły nie chodzili.

b) Świadectwem powtórnie szczepionej ospy.

c) Poddać się egzaminowi wstępnemu za złożeniem taksy egzaminacyjnej w kwocie 24 koron,

d) przedłożyć wyraźną fotografię własną, zaopatrzoną na odwrotnej stronie potwierdzeniem przez władzę polityczną tożsamości osoby.

5. Każdy uczeń przyjęty składa przy wpisie 2 Kor. na zbiory naukowe i 1 Koronę na gry i zabawy szkolne. Uczniowie nowo wstępujący do Zakładu płacą nadto takse wstępną w kwocie 4 Kor. 20 h.

6. **Oplata szkolna**, w tutejszym zakładzie wynosi 30 koron za jedno półrocze.

Uczniowie obowiązani do opłaty szkolnej *muszą* ją złożyć z początkiem półrocza, a najpóźniej w przeciągu sześciu tygodni t. j. do 15-go października i do 15-go marca, w c. k. Urzędzie pocztowym za pomocą czeków c. k. pocztowej kasy oszczędności, które uczeń otrzyma od Dyrekcyi bezpłatnie; w przeciwnym razie będą *bezwarunkowo wydalen* z zakładu.

Uczniowie publiczni klas wyższych, *mogą wnieść najpóźniej do 15. września i do 15. lutego podanie o uwolnienie od opłaty szkolnej*, z dołączeniem świadectwa ubóstwa z roku bieżącego, wydanego przez gminę lub urząd wyznaniowy. Podają *spóźnionych* lub nieopatrzonych w potrzebne dokumenty, *Dyrekcya przyjmować nie może*.

Uczeń klasy 1., który w dwóch pierwszych miesiącach nauki szkolnej okaże w każdym przedmiocie przynajmniej *postęp dostateczny*, może otrzymać odroczenie od opłaty szkolnej.

7. Uczniowie tu. zakładu mają nosić przepisane **mundurki**. Mundurków, ani czapek innego koloru lub kroju, ani też części mundurków, obok reszty ubrania odmiennego, nosić nie wolno. Ubogim uczniom klasy 1. może Dyrekcyja pozwolić na razie chodzić do szkoły w zwykłym ubraniu.

8. Zakład ściśle przestrzegać będzie, aby uczniów utrzymywali na **stancyach** tylko ci, którzy mają na to od Dyrekcyi Zakładu **upoważnienie na piśmie**.

Rodzice więc i opiekunowie przed umieszczeniem na stancyi powinni zasięgnąć wiadomości **w tym względzie** w Dyrekcyi aby uniknąć niemiłych następstw, **mianowicie usunięcia ucznia ze szkoły, jeżeli do ośmiu dni nie zmieni pomieszkania**. Osoby chcące utrzymywać uczniów szkół średnich, mają w Dyrekcyi wyjednać sobie na to upoważnienie, przyczem otrzymają Regulamin drukowany' do którego mają się ściśle stosować, inaczej utracą prawo trzymania uczniów na stancyi.

9. Jest obowiązkiem rodziców i opiekunów często porozumiewać się ze szkołą o postępie i prowadzeniu 'się uczniów.

Umyślnie w tym celu w **odznaczoną niedzielę** po nabożeństwie szkolnem Panowie Profesorowie zgromadzają się w sali konferencyjnej i z całą gotowością udzielają stronom potrzebnych wiadomości. Tylko w drugiej połowie stycznia i czerwca z powodu nadchodzących klasyfikacyi już się nie udziela wiadomości o postępie uczniów w nauce.

10. Rodzice i opiekunowie powinni dokładnie zaznajomić się „z przepisami szkolnymi“, które każdy nowowstępujący uczeń otrzymuje przy wpisie.

11. **Egzamina wstępne do klasy I.** odbędą się przed feryami dn. 6 lipca, po feryach zaś dnia 1 września.

Egzamina wstępne do klasy II — VII można składać w I. półroczu w dniach 1 i 2 września; w II. półroczu zaś 3. i 4. tego i to do każdej klasy (zatem i do kl. I.) Uczeń wyznania katolickiego prywatny lub przystępujący do egzaminu wstępnego ma przedłożyć świadectwo wydane przez katolickiego duchownego z potwierdzeniem, że pobierał naukę religii w zakresie przepisany przez odnośne plany naukowe i że odbywał praktyki religijne.

Egzamina poprawcze odbywać się będą dnia 31 sierpnia od godz. 9 do 12 przed południem i od 3 do 5 popołudniu.

Rok szkolny 1916/17 rozpocznie się d. 3. września nroczySTEM nabożeństwem, a d. 4. września rozpocznie się regularna nauka szkolna.

Okresy konferencyjne.

W 1-em półroczu I okres 20 paźdź. II 5 grudnia.

W 2-em półroczu I okres 20 marca, II 10 maja.

Uczniowie chcący mieszkać w bursie, muszą wnieść prośbę do zarządu bursy. Głównym warunkiem przyjęcia do bursy jest dobre zachowanie się, dobry postęp w nauce i niezamożność rodziców.

Warunki przyjęcia uczniów z gimnazyum do szkoły realnej.

(Rozp. c. k. R. S. K. z dnia 16. maja 1888. 1.2974.)

A) Uczeń gimnazjalny, ubiegający się o przyjęcie do II, III, IV i V. klasy realnej. może być uwolniony od egzaminu wstępnego; 1. religii, 2. z języka polskiego 3. niemieckiego, 4. historii powszechnej, 5. historii naturalnej, 6. z fizyki, jeżeli w świadectwie gimnazjalnem za ostatnie półrocze, poprzedzające bezpośrednio odnośną klasę realną, oprócz ogólnego stopnia dobrego (t. j. celującego albo pierwszego), otrzymał z wymaganego dla tej klasy przedmiotu i odnośnego materiału nauki przynajmniej stopień „dostateczny“ bez osłabiającego dodatku. Z reszty przedmiotów t. j. 1. matematyki, 2. chemii, 3. geografii, 4. rysunków i 5. języka francuskiego należy egzamin wstępny odbywać z wszelką ścisłością, by w interesie szkół realnych nie dopuszczać do tych zakładów uczniów nieuzdolnionych.

B Co do uczniów. którzy w gimnazyum tylko wskutek niedostatecznych cenzur z języków klasycznych otrzymali ogólny stopień drugi, zastrzega sobie Rada szkolna krajowa, według okoliczności rozstrzygać w poszczególnych wypadkach czy takiego ucznia przypuścić do egzaminu wstępnego do następnej klasy realnej, przyznając mu zresztą powyżej wskazane ulgi.

W Jarosławiu. dnia 15. lipca 1916.

Dr. Jan Ralski.
c. k. dyrektor.

Zakres wymagań przy egzaminie wstępnym do szkół średnich.

(Rozporządzenie Wysokiej c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 26 kwietnia 1880 L. 6995.)

a) Z religii należy wymagać wiadomości, których z teraźniejszego rozkładu nauki nabyć powinien uczeń w pierwszych czterech latach obowiązkowej nauki szkolnej w szkołach czteroklasowych.

b) z języka wykładowego: czytanie płynne i wyraziste, objaśnienie odczytywanych ustępów, pod względem treści i związku myśli; opowiadanie treści większymi ustępami; znajomość części mowy, odmiana imion i czasowników, znajomość zdania pojedynczego, rozszerzonego i rozbiór jego części składowych, pod względem składni zgody i rzędu, poprawne napisani dyktatu, h z zakresu pojęć znanych uczniom, z uwzględnieniem głównych zasad interpunkcyj.

c) z języka niemieckiego: czytanie płynne i zrozumiałe znajomość odmiany rodzajników, rzeczowników, przymiotników i zaimków (osobistych, dzierżawczych, wskazujących i względnych) odmiana słów posiłkowych i czasowników słabych we wszystkich formach strony czynnej i biernej, tudzież odmiana najwykleszych czasowników mocnych; zasób wyrazów z zakresu pojęć uczniom znanych; poprawne napisanie łatwego dyktatu, którego treść przed podyktowaniem poda się uczniom w języku wykładowym.

d) z rachunków; pisanie liczb do miliona włącznie; biegłość w czterech działaniach liczbami całkowitemi; pewność w tabliczce mnożenia, znajomość miar metrycznych.

Do sali gdzie się odbywa egzamin nie mają wstępu obce osoby.

Niedostateczny postęp w jednym przedmiocie egzaminu, usuwa ucznia na cały rok od przyjęcia go w jakiegokolwiek szkole średniej.

Wyciąg regulaminu.

dla osób, utrzymujących wswych domach uczniów szkół
średnich (R. S. K. 11781|98)

§ 1.

Każda osoba, która przyjmuje ucznia na wikt i mieszkanie bierze na siebie odpowiedzialność za dobry kierunek jego wychowania w duchu religijnym i moralnym, za jego pilność w wypełnianiu obowiązków szkolnych i za jego zdrowie, słowem przyjmuje w tym względzie na siebie obowiązki rodziców i staje się odpowiedzialnym nadzorcą ucznia.

§ 2.

Odpowiedzialny nadzorca winien czuwać nad tem, aby uczniowie chrześcijańscy wypełniali obowiązki religijne, aby odmawiali modlitwy z rana i wieczorem, aby uczęszczali do kościoła na Mszę świętą nie tylko wtedy, kiedy im szkoła nakazuje, ale zawsze, gdy jest po temu sposobność. Podobnie czuwać winni, aby uczniowie innych wyznań dopełniali swoich obowiązków religijnych.

§. 3.

Odpowiedzialny nadzorca winien poznać dokładnie przepisy szkolne, normujące zachowanie się uczniów w szkole i poza szkołą i ze swej strony pilnie przestrzegać, aby uczniowie do nich się stosowali.

§ 4.

O wykroczeniu uczniów, którym zapobiedz nie może winien nadzorca odpowiedzialny uwiadomić rodziców lub opiekuna ucznia, aby i oni wpływali na jego poprawę. Gdyby i to nie pomogło, powinien nadzorca odpowiedzialny zawiadomić

o tem Dyrektora zakładu, ks. katechetę lub gospodarza klasy i szukać u nich rady i pomocy.

§ 6.

Odpowiedzialny nadzorca winien w dniach przez Dyrekcyę zakładu na to przeznaczonych udawać się do szkoły, aby dowiedzieć się o postępach uczniów i o ich zachowaniu się.

§ 11.

Nadzorca odpowiedzialny powinien czuwać nad tem, aby uczniowie przychodzili na czas do szkoły, a ze szkoły zaraz do domu powracali.

§ 13.

Chodzenie po ulicach w późniejszych godzinach wieczornych bez koniecznej potrzeby i bez należytego nadzoru jest uczniom wzbronione. Należy też baczenie nad tem czuwać, aby uczniowie nie dobierali sobie niewłaściwego dla nich lub szkodliwego towarzystwa.

§ 19.

Dyrektorowi zakładu, członkom grona nauczycielskiego i deputacyi szkolnej, a za wezwaniem odpowiedniej władzy i lekarzom służy prawo zwiedzania w każdym czasie mieszkań uczniów. Odpowiedzialny nadzorca winien im dać wszelkie wyjaśnienia, których zażądata.

